

කො.විමලා විද්‍යාලය, කොළඹ - 05
Co. Vimala Vidyalyaya, Colombo - 05

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය, 2021
General Certificate of Education (Adv. Level) Examination, 2021

රසායන විද්‍යාව I
Chemistry I

3 වන වාර පරීක්ෂණය, 2021
3rd Term Test, 2021

පැය දෙකයි
Two hours

13- ශ්‍රේණිය Grade -13

02

S

I

උපදෙස් :

- * ආවර්තිකා වගුවක් සපයා ඇත.
- * මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රය පිටු 9 කින් යුක්ත වේ.
- * සියලුම ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.
- * **ගණක යන්ත්‍ර භාවිතයට ඉඩ දෙනු නොලැබේ.**
- * උත්තර පත්‍රයේ නියමිත ස්ථානයේ ඔබගේ විභාග අංකය ලියන්න.
- * උත්තර පත්‍රයේ පිටුපස දී ඇති අනෙක් උපදෙස් ද සැලකිලිමත් ව කියවන්න.
- * 1 සිට 50 තෙක් වූ එක් එක් ප්‍රශ්නයට (1), (2), (3), (4), (5) යන පිළිතුරුවලින් නිවැරදි හෝ ඉතාමත් හැලපෙන පිළිතුර තෝරාගෙන, එය උත්තර පත්‍රයේ පිටු පහ දැක්වෙන උපදෙස් පරිදි කතිරයක් (X) යොදා දක්වන්න.

සාර්වත්‍ර වායු නියතය	R	$= 8.314 \text{ J mol}^{-1} \text{ K}^{-1}$
ඇවගාඩ්රෝ නියතය	N_A	$= 6.022 \times 10^{23} \text{ mol}^{-1}$
ප්ලාන්ක් ගේ නියතය	h	$= 6.626 \times 10^{-34} \text{ J s}$
ආලෝකයේ ප්‍රවේගය	c	$= 3 \times 10^8 \text{ ms}^{-1}$

(I) පරමාණුක ව්‍යුහය හා සම්බන්ධ පහත දැක්වෙන සොයාගැනීම් සලකන්න.

- (i) සම්ස්ථානික සොයා ගැනීම සඳහා පරීක්ෂණ මෙහෙයවීම
- (ii) ඉලෙක්ට්‍රෝනයක e/m අනුපාතය නිර්ණය කිරීම.
- (iii) පරමාණුවේ න්‍යෂ්ටීය සොයා ගැනීම

ඉහත I, II, III හි සඳහන් සොයා ගැනීම්වලට සහභාගී වූ විද්‍යාඥයින් නිදෙනා වන්නේ පිළිවෙළින්,

- (1) හෙන්රි බෙකරල්, J.J. තොම්සන්, ගයිගර්
- (2) J.J. තොම්සන්, ජෝන් ඩෝල්ටන්, අර්නස්ට් රදර්ෆ්ඩ්
- (3) විලියම් ඇස්ටන්, J.J. තොම්සන්, හෙන්රි බෙකරල්
- (4) විලියම් ඇස්ටන්, J.J. තොම්සන්, අර්නස්ට් රදර්ෆ්ඩ්
- (5) ඊයුජින් ගෝල්ඩ්ස්ටයින්, J.J. තොම්සන්, ගයිගර්

(2) $\begin{matrix} \text{H} \\ | \\ \text{H}-\text{C}-\text{N}-\text{N} \end{matrix}$ සඳහා ඇඳිය හැකි සම්ප්‍රයුක්ත ව්‍යුහ ගණන වන්නේ,

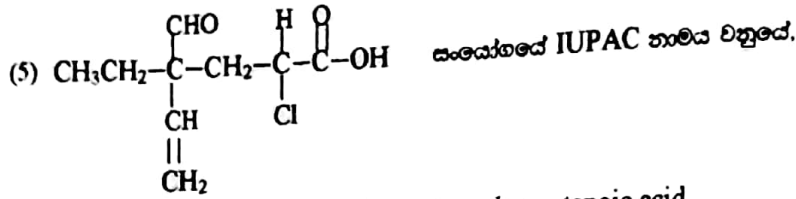
- (1) 1
- (2) 2
- (3) 3
- (4) 4
- (5) 5

(3) පහත සංයෝග / අයන අතුරින් N-O බන්ධන දිග අඩුම වන්නේ,

- (1) NH_2OH
- (2) NO_2^+
- (3) NO_2^-
- (4) FNO
- (5) NO_3^-

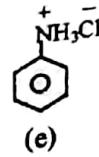
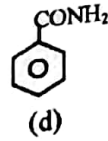
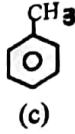
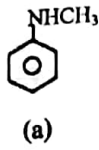
(4) $^{52}_{24}\text{Cr}^{3+}$ න්‍යෂ්ටලයිඩය සම්බන්ධයෙන් පහත කවරක් අසත්‍යවේ ද?

- (1) $l = 0$ වන ඉලෙක්ට්‍රෝන 6 ක් හා $m_l = -1$ වන ඉලෙක්ට්‍රෝන 5 ක් ඇත.
- (2) $l = 1$ වන ඉලෙක්ට්‍රෝන 4 ක් හා $m_l = -1$ වන ඉලෙක්ට්‍රෝන 5 ක් ඇත.
- (3) $m_l = 0$ වන ක්වොන්ටම් අංක ඇති ඉලෙක්ට්‍රෝන සංඛ්‍යාව, $l = 0$ වන ඉලෙක්ට්‍රෝන සංඛ්‍යාවට වඩා වැඩිය.
- (4) $m_l = +1$ හා $m_l = -1$ වන ඉලෙක්ට්‍රෝන සංඛ්‍යා සමානය.
- (5) $l = 0$ වන හා $m_l = 0$ වූ ඉලෙක්ට්‍රෝන සංඛ්‍යා සමාන වේ.

- (1) 2-chloro-4, 4-diethyl - 3 - formyl ypentanoic acid
 - (2) 2-chloro- 4- ethyl - 4 - oxopent- 5 - enoic acid
 - (3) 2-chloro- 4- ethyl - 4 - formyl- 5 - pentenoic acid
 - (4) 2-chloro-4-ethyl -4- formyl -5- hexenoic acid
 - (5) 2 - chloro - 4 - ethyl - 4- formylhexanoic acid
- (6) $\text{P}^{3-}, \text{S}^{2-}, \text{Cl}, \text{K}$ හා K^+ යන ප්‍රභේදවල අරය වැඩිවන පිළිවෙළ වන්නේ,
- (1) $\text{P}^{3-} < \text{S}^{2-} < \text{K} < \text{Cl} < \text{K}^+$
 - (2) $\text{S}^{2-} < \text{Cl} < \text{P}^{3-} < \text{K}^+ < \text{K}$
 - (3) $\text{Cl} < \text{K} < \text{P}^{3-} < \text{S}^{2-} < \text{Cl}$
 - (4) $\text{Cl} < \text{K} < \text{K}^+ < \text{S}^{2-} < \text{P}^{3-}$
 - (5) $\text{K}^+ < \text{Cl} < \text{K} < \text{S}^{2-} < \text{P}^{3-}$
- (7) ග්‍රැෆයිට්, ඩයිහයිඩ්‍රජන් සහ එතයින් යන ඒවායේ සම්මත මවුලික දහන එන්තැල්පි පිළිවෙළින් -394 kJ mol^{-1} , -286 kJ mol^{-1} සහ $-1305 \text{ kJ mol}^{-1}$ වේ. එතයින්වල සම්මත උත්පාදන එන්තැල්පිය වනුයේ මින් කුමක් ද?
- (1) -625
 - (2) -231
 - (3) $+231$
 - (4) $+625$
 - (5) -462
- (8) $0.4 \text{ moldm}^{-3} \text{ BaCl}_2$ 200 cm^3 හා $0.2 \text{ moldm}^{-3} \text{ NaCl}$ 300 cm^3 මිශ්‍ර කර සාදාගන්නා ලද ද්‍රාවණයක අඩංගු Cl^- අයන සාන්ද්‍රණය වන්නේ, moldm^{-3}
- (1) 0.12
 - (2) 0.18
 - (3) 0.44
 - (4) 0.65
 - (5) 0.87
- (9) $\text{H}-\overset{\text{O}}{\parallel}{\text{C}}-\text{CH}_2-\overset{\text{CH}_3}{\underset{\text{CH}_3}{\text{C}}}=\text{C}-\text{CH}_2-\text{CN}$ යන කාබනික සංයෝගය සබ්මිත්ට්ව පහත තුමන ප්‍රකාශය අසත්‍ය වේ ද?
- (1) එය පාරක්‍රිමාණ සමාවයවිකතාව පෙන්වයි.
 - (2) තනුක H_2SO_4 සමඟ ප්‍රතික්‍රියාවෙන් ලැබෙන එලය ප්‍රකාශ සමාවයවිකතාව පෙන්වයි.
 - (3) IUPAC නාමය 3, 4 - dimethyl -6- oxohex-3-enenitrile වේ.
 - (4) ආම්ලික මාධ්‍යයේදී NaCN සමඟ ප්‍රතික්‍රියාවෙන් ලැබෙන එලය ප්‍රකාශ සමාවයවිකතාව නොපෙන්වයි.
 - (5) තනුක H_2SO_4 සමඟ ප්‍රතික්‍රියාවෙන් ලැබෙන එලය Na_2CO_3 සමඟ ප්‍රතික්‍රියාවෙන් CO_2 නිදහස් කරයි.
- (10) පහත ප්‍රතිවර්තය ප්‍රතික්‍රියාව සලකන්න.
- $$\text{CO}_2(\text{g}) + \text{H}_2(\text{g}) \rightleftharpoons \text{CO}(\text{g}) + \text{H}_2\text{O}(\text{g}) \Delta H(-)$$
- දෘඪ සංචාල භාජනයක ඉහත ප්‍රතික්‍රියාවේ ඇති එක් එක් වායුවෙන් මවුල 1 බැගින් TK හි ඇත. TK දී ඉහත පද්ධතියේ Kc 0.04 වේ. මෙම පද්ධතිය සම්බන්ධයෙන් පහත තුමන ප්‍රකාශය සත්‍යවේ ද?
- (1) සමතුලිතතාව ලබා ගැනීම සඳහා ප්‍රතික්‍රියාව ඉදිරියට යොමු වේ.
 - (2) සමතුලිත වීට $[\text{CO}(\text{g})] < [\text{CO}_2(\text{g})]$
 - (3) උෂ්ණත්වය වැඩි කළ විට Kc වැඩි වේ.
 - (4) සමතුලිත වීට $[\text{H}_2(\text{g})] = [\text{H}_2\text{O}(\text{g})]$
 - (5) නියත උෂ්ණත්වයේදී භාජනයේ පරිමාව අඩක් කළ විට, සමතුලිතය ඉදිරියට යොමු වේ.

- (11) පහත දැක්වෙන සංයෝග $\text{Br}_2/\text{FeBr}_3$ මගින් ප්‍රෝමීනීකරණයට ඇති පහසුකමට ආරෝහණ වන අනුපිළිවෙළ නිවැරදිව දැක්වෙන්නේ,

- (1) $a < b < c < d < e$
(4) $e < d < c < b < a$

- (2) $b < c < a < d < e$
(5) $e < a < c < b < d$

- (3) $d < c < a < e < b$

- (12) බන්ධන ශක්තිය වැඩි වීමේ නිවැරදි අනුපිළිවෙළ නිරූපණය වන්නේ පහත කුමක් ද?

- (1) $\text{NCl}_3 < \text{ICl}_4^- < \text{COCl}_2 < \text{SiCl}_4 < \text{CN}_2^{2-}$
(2) $\text{NCl}_3 < \text{ICl}_4^- < \text{SiCl}_4 < \text{COCl}_2 < \text{CN}_2^{2-}$
(3) $\text{ICl}_4^- < \text{NCl}_3 < \text{SiCl}_4 < \text{CN}_2^{2-} < \text{COCl}_2$
(4) $\text{ICl}_4^- < \text{SiCl}_4 < \text{NCl}_3 < \text{CN}_2^{2-} < \text{COCl}_2$
(5) $\text{ICl}_4^- < \text{NCl}_3 < \text{SiCl}_4 < \text{COCl}_2 < \text{CN}_2^{2-}$

- (13) සයික්ලොහෙක්සීන් () වල හයිඩ්රජනීකරණ එන්තැල්පිය -120 kJ mol^{-1} බෙන්සීන්වල සම්ප්‍රක්තතා එන්තැල්පිය 150 kJ mol^{-1} වේ. බෙන්සීන්වල හයිඩ්රජනීකරණ එන්තැල්පිය කුමක් ද?

- (1) -510 kJ mol^{-1} (2) -269 kJ mol^{-1} (3) -210 kJ mol^{-1}
(4) -30 kJ mol^{-1} (5) $+30 \text{ kJ mol}^{-1}$

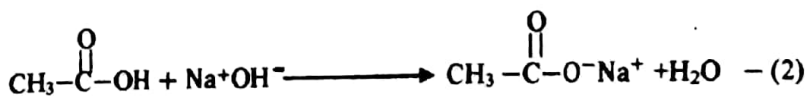
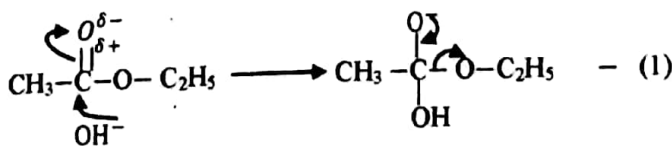
- (14) H_2SO_4 අම්ල ද්‍රාවණයක සංශුද්ධතාවය 16% කි. මෙයින් 25 cm^3 ක් උදාසීන කිරීමට $0.1 \text{ mol dm}^{-3} \text{ NaOH}$ 60 cm^3 ක් වැය වූයේ නම් අම්ල ද්‍රාවණයේ ඝනත්වය කොපමණ ද? ($\text{H} = 1, \text{O} = 16, \text{S} = 32$)

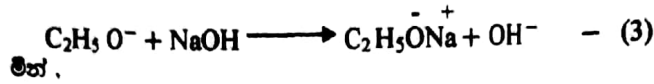
- (1) 0.024 g cm^{-3} (2) 0.072 g cm^{-3} (3) 0.960 g cm^{-3}
(4) 1.240 g cm^{-3} (5) 1.460 g cm^{-3}

- (15) A_2 හා B_2 වායූන් පරිමාව අනුව 1:3 අනුපාතයෙන් මිශ්‍ර කර 700 K හා $200 \times 10^5 \text{ Pa}$ පීඩනයේදී සමතුලිතතාවයට එළඹීමට සලස්වයි. එවිට පවතින AB_3 හි පරිමාව අනුව ප්‍රතිශතය 15% ක් නම්, $\text{A}_2(\text{g}) + 3\text{B}_2(\text{g}) \rightleftharpoons 2\text{AB}_3(\text{g})$ යන ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා K_p චක්‍රයේ

- (1) $2.04 \times 10^{-7} \text{ Pa}^{-2}$ (2) $4.06 \times 10^{-9} \text{ Pa}^{-2}$ (3) $1.02 \times 10^{-15} \text{ Pa}^{-2}$
(4) $2.04 \times 10^{-15} \text{ Pa}^{-2}$ (5) $3.05 \times 10^{-15} \text{ Pa}^{-2}$

- (16) $\text{CH}_3-\overset{\text{O}}{\parallel}{\text{C}}-\text{O}-\text{C}_2\text{H}_5 \xrightarrow{\text{NaOH}} \text{A} + \text{B}$ වන ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා ශීතමයකදී විසින් පහත යාන්ත්‍රණය යෝජනා කර ඇත.

මින්,

- (1) 1 පියවර පමණක් නිවැරදිය. (2) 2 පියවර පමණක් නිවැරදිය.
(3) 3 පියවර පමණක් නිවැරදිය. (4) 1 සහ 3 පියවර පමණක් නිවැරදිය.
(5) 1, 2 සහ 3 පියවර සියල්ල නිවැරදිය.

(17) උෂ්ණත්වය 450°C දී $\text{NH}_4\text{Cl}_{(s)} \rightleftharpoons \text{NH}_{3(g)} + \text{HCl}_{(g)}$ යන සමතුලිතතාව පවතී. මෙහි ඉදිරි ප්‍රතික්‍රියාව සලකා බැලුවහොත් ඒ සඳහා ΔH හා ΔS අගයන් සම්බන්ධයෙන් මින් කුමක් සත්‍යවේ ද?

- (1) $\Delta H = \Delta S = 0$ (2) $\Delta H > 0, \Delta S > 0$ (3) $\Delta H < 0, \Delta S > 0$
(4) $\Delta H > 0, \Delta S < 0$ (5) $\Delta H < 0, \Delta S < 0$

(18) මූලද්‍රව්‍යයක් සාදන ඒක පරමාණුක අයනුක ආරෝපණය $+3$ වන අතර එහි න්‍යෂ්ටියෙන් අංකය 62 කි. එහි න්‍යෂ්ටියේ ඇති න්‍යුට්‍රෝන සංඛ්‍යාව, ප්‍රෝටෝන සංඛ්‍යාව මෙන් 1.21 ගුණයකි. එම අයනයේ ඇති ඉලෙක්ට්‍රෝන සංඛ්‍යාව වන්නේ,

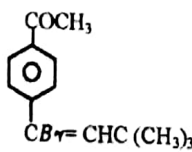
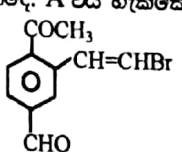
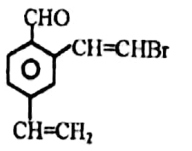
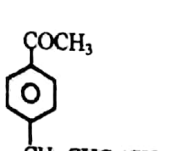
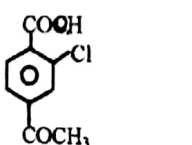
- (1) 25 (2) 26 (3) 27 (4) 28 (5) 34

(19) ශිෂ්‍යයකු විසින් ද්‍රව සන්ධි විභවයක් ඇති නොවන පරිදි $\text{Ag}_{(s)} / \text{AgCl}_{(s)}$ ඉලෙක්ට්‍රෝඩයක් සාන්ද්‍රණය 1 moldm^{-3} වන HCl ජලීය ද්‍රාවණයක ගිල්වන ලද හයිඩ්‍රජන් වායු ඉලෙක්ට්‍රෝඩයක් සමඟ සම්බන්ධ කොට විද්‍යුත් රසායනික කෝෂයක් සාදන ලදී. මෙම කෝෂය නිරූපණය කරන නිවැරදි සම්මත අංකනය වන්නේ,

$$E_{\text{H}^+/\text{H}_{2(g)}}^\theta \approx 0.00 \text{ V} \quad E_{\text{AgCl}_{(s)}/\text{Ag}_{(s)}}^\theta = 0.22 \text{ V}$$

- (1) $\text{Ag}_{(s)} | \text{AgCl}_{(s)} | \text{H}_{(aq, 1 \text{ moldm}^{-3})}^+ | \text{H}_{2(g)} | \text{Pt}_{(s)}$
(2) $\text{Pt}_{(s)} | \text{H}_{2(g)} | \text{H}_{(aq, 1 \text{ moldm}^{-3})}^+ || \text{Cl}_{(aq, 1 \text{ moldm}^{-3})}^- | \text{AgCl}_{(s)} | \text{Ag}_{(s)}$
(3) $\text{Pt}_{(s)} | \text{H}_{2(g)} | \text{H}_{(aq, 1 \text{ moldm}^{-3})}^+ | \text{Cl}_{(aq, 1 \text{ moldm}^{-3})}^- | \text{AgCl}_{(s)} | \text{Ag}_{(s)}$
(4) $\text{Pt}_{(s)} | \text{H}_{2(g)} | \text{HCl}_{(aq, 1 \text{ moldm}^{-3})} | \text{AgCl}_{(s)} | \text{Ag}_{(s)}$
(5) $\text{Ag}_{(s)} | \text{AgCl}_{(s)} | \text{HCl}_{(aq, 1 \text{ moldm}^{-3})} | \text{H}_{(aq, 1 \text{ moldm}^{-3})}^+ | \text{H}_{2(g)} | 1 \text{ atm}$

(20) A නම් කාබනික සංයෝගය Br_2 දියර විච්ඡේද කරන අතර HBr සමඟ ප්‍රතික්‍රියාවෙන් ප්‍රකාශ සක්‍රීය සංයෝගයක් ලබා දේ. එම ඵලය $\text{NH}_3 / \text{AgNO}_3$ ද්‍රාවණයක් මගින් රිදී කැබලන නොදේ. A විය හැක්කේ,

- (1) (2)
(3) (4)
(5)

- (21) වායුවක පරිමාව නියතව තබා එහි උෂ්ණත්වය අඩු කළහොත් පීඩනය අඩු වීමට හේතුවන ප්‍රධානතම සාධකය වන්නේ මින් කුමක් ද?
- (1) අණු අතර අන්තර් අණුක ආකර්ශන වැඩිවීම
 - (2) එකක කාලයකදී වායු අණු අතර ඇති වන ගැටුම් සංඛ්‍යාව අඩු වීම.
 - (3) වායු අණුවල චේතය අඩුවීම.
 - (4) අණු අතර ගැටුම් දුර වැඩිවීම.
 - (5) අඩු උෂ්ණත්වයේදී අණු අතර සිදුවන ගැටුම් පූර්ණ ප්‍රත්‍යාස්ථ නොවීම.
- (22) X නමැති අනාබේනික සංයෝගය තනුක H_2SO_4 හි සම්පූර්ණයෙන්ම දිය නොවෙමින් තද පැහැති වායුවක් ලබා දෙන අතර ඊයින් සිළු පරීක්ෂණවලදී කොළ පැහැයක් ලබා දේ. X වන්නේ,
- (1) $CuBr_2$
 - (2) $Ba(NO_2)_2$
 - (3) $Ba(NO_3)_2$
 - (4) $Pb(NO_2)_2$
 - (5) $AgBr$
- (23) 0.2 mol dm^{-3} ක් වූ $NaOH(aq)$ ද්‍රාවණයකින් 20 cm^3 කට 0.2 mol dm^{-3} ක් වූ $CH_3COOH(aq)$ ද්‍රාවණයකින් 50 cm^3 ක් එකතු කරන ලදී. ලැබෙන ද්‍රාවණයේ pH අගය $25^\circ C$ දී මින් කුමක් විය හැකි ද? ($25^\circ C$ දී CH_3COOH හි $K_a = 1.8 \times 10^{-5} \text{ mol dm}^{-3}$)
- (1) 2.35
 - (2) 3.28
 - (3) 4.25
 - (4) 4.28
 - (5) 4.57
- (24) $NaHCO_3$ හා Na_2CO_3 පමණක් අඩංගු නියැදියකින් 27.4 g ක් වැඩිපුර තනුක HCl සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කර වූ වීඩ සම්මත උෂ්ණත්වයේදී හා පීඩනයේදී පිට වූ වායු පරිමාව 6.72 dm^3 වේ. නියැදියේ Na_2CO_3 ස්කන්ධය වන්නේ, ($Na=23$, $C=12$, $O=16$, $H=1$)
- (1) 3.2 g
 - (2) 8.4 g
 - (3) 10.6 g
 - (4) 16.8 g
 - (5) 17.1 g
- (25) එක භාෂ්මික දුබල අම්ලයක් වන HA සහ එහි ලවණය NaA වලින් යුත් ජලීය ද්‍රාවණයක pH අගය 6 වනුයේ NaA සාන්ද්‍රණය 0.01 mol dm^{-3} වූ විටය.
 HA හි $K_a = 1 \times 10^{-5} \text{ mol dm}^{-3}$
 ඉහත HA වලින් පමණක් යුත් ජලීය ද්‍රාවණයක pH අගය කොපමණ ද?
- (1) 3.0
 - (2) 4.0
 - (3) 4.5
 - (4) 5.0
 - (5) 6.0
- (26) $AgNO_3$, $CuSO_4$ හා $Cr_2(SO_4)_3$ යන ලවනවල ජලීය ද්‍රාවණ තුළින් විද්‍යුත් ධාරාවක් පැය 1 ක කාලයක් තුළ යවන ලදී. මෙහිදී කැත්පත්වන Cu , Ag හා Cr යන මූලද්‍රව්‍යවල පරමාණු අතර අනුපාතය පිළිවෙළින් වන්නේ ($Cu=64$, $Ag=108$, $Cr=52$)
- (1) 2:1:3
 - (2) 1:2:3
 - (3) 2:3:6
 - (4) 2:6:3
 - (5) 3:6:2
- (27) $AgCl(s)$ වැඩිපුර $NH_3(aq)$ හි ද්‍රාවණය වී පහත ප්‍රතික්‍රියාවේ පරිදි සංතත සංතෘප්තියක් සාදයි.
 $Ag^+_{(aq)} + 2NH_{3(aq)} \rightleftharpoons [Ag(NH_3)_2]^+_{(aq)}$
 $K_c = 1.7 \times 10^7$
 $AgCl$ හි $K_{sp} = 1.8 \times 10^{-10}$
 $25^\circ C$ දී 3.0 mol dm^{-3} $NH_{3(aq)}$ ද්‍රාවණයකදී $AgCl$ හි මවුලික ද්‍රාව්‍යතාව කොපමණ ද?
- (1) $1.34 \times 10^{-4} \text{ mol dm}^{-3}$
 - (2) $2.68 \times 10^{-4} \text{ mol dm}^{-3}$
 - (3) 0.15 mol dm^{-3}
 - (4) 0.1 mol dm^{-3}
 - (5) $1.14 \times 10^{12} \text{ mol dm}^{-3}$

(28) $\text{NO}_{2(g)} + \text{CO}_{(g)} \longrightarrow \text{NO}_{(g)} + \text{CO}_{2(g)}$ යන ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා වේග ප්‍රකාශනය $R = k[\text{NO}_{2(g)}]^2$ වේ. ඉහත ප්‍රතික්‍රියාව සම්බන්ධයෙන් පහත කුමන ප්‍රකාශය සාවද්‍ය වේද?

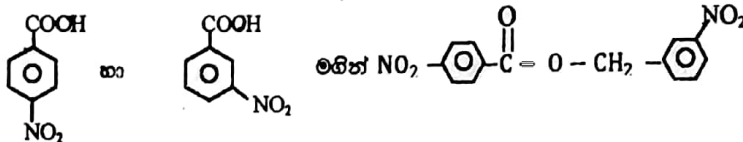
- (1) වේග නියතයේ ඒකක $\text{dm}^3 \text{mol}^{-1} \text{s}^{-1}$ වේ.
- (2) ප්‍රතික්‍රියාවේ යාන්ත්‍රණය පියවර කිහිපයක් ඔස්සේ සිදු වේ.
- (3) සාන්ද්‍රණයේ ලඝු අගය හා සිඝ්‍රතාවයේ ලඝු අගය අතර ප්‍රස්ථාරය, ධන අන්තඃකණ්ඩයක් හා අනුක්‍රමණයක් සහිත සරල රේඛාවකි.
- (4) NO_2 සාන්ද්‍රණ දෙගුණයකින් වැඩිකළ විට ප්‍රතික්‍රියාවේ සිඝ්‍රතාවය දෙගුණයකින් වැඩි වේ.
- (5) $\text{NO}_{2(g)}$ සාන්ද්‍රණය අර්ධයක් කළ විට ප්‍රතික්‍රියාවේ සිඝ්‍රතාවය හතර ගුණයකින් අඩු වේ.

(29) $2\text{FeCl}_{3(aq)} + \text{Zn}_{(s)} \longrightarrow 2\text{FeCl}_{2(aq)} + \text{ZnCl}_{2(aq)}$

0.18 moldm^{-3} වන FeCl_3 ද්‍රාවණ 100 cm^3 ක නියැදියකට $\text{Zn}_{(s)}$ එකතු කර මිනිත්තු 3 කට පසු Fe^{3+} අයන ආරම්භක ප්‍රමාණයෙන් 25% ක් Fe^{2+} බවට පරිවර්තනය වී ඇති බව සොයාගන්නා ලදී. ඉහත ප්‍රතික්‍රියාවේ Zn ඔක්සිකරණය වන වේගය ඔක්තෝ,

- (1) $0.0015 \text{ moldm}^{-3} \text{s}^{-1}$
- (2) $0.0075 \text{ moldm}^{-3} \text{s}^{-1}$
- (3) $0.25 \times 10^{-3} \text{ moldm}^{-3} \text{s}^{-1}$
- (4) $0.5 \times 10^{-3} \text{ moldm}^{-3} \text{s}^{-1}$
- (5) $1.25 \times 10^{-4} \text{ moldm}^{-3} \text{s}^{-1}$

(30)

නිපදවීමට අවශ්‍ය ප්‍රතිකාරක වනුයේ,

- (1) CH_3Cl , නිර්ජලීය AlCl_3 හා H^+/KMnO_4 ය.
- (2) H^+/KMnO_4 හා සාන්ද්‍ර H_2SO_4
- (3) LiAlH_4 , H_2O , හා සාන්ද්‍ර H_2SO_4
- (4) H^+/KMnO_4 හා LiAlH_4 , H_2O ,
- (5) LiAlH_4 , H_2O පමණි.

අංක 31 සිට 40 දක්වා ප්‍රශ්න වලට උපදෙස්

අංක 31 සිට 40 තෙක් වූ එක් එක් ප්‍රශ්නයේ දක්වා ඇති (a), (b), (c) හා (d) යන ප්‍රතිචාර හතර අතරින් එකක් හෝ වැඩි සංඛ්‍යාවක් හෝ නිවැරදිය. නිවැරදි ප්‍රතිචාරය / ප්‍රතිචාර කවරේදැයි තෝරා ගන්න.

- (a) හා (b) පමණක් නිවැරදි නම් (1) මත ද
- (b) හා (c) පමණක් නිවැරදි නම් (2) මත ද
- (c) හා (d) පමණක් නිවැරදි නම් (3) මත ද
- (a) හා (d) පමණක් නිවැරදි නම් (4) මත ද

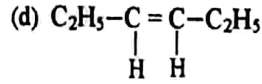
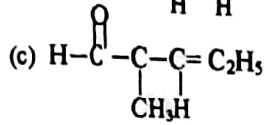
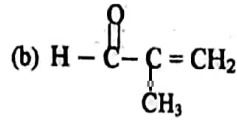
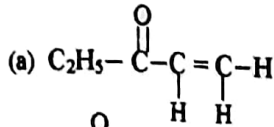
උත්තර පත්‍රයේ දැක්වෙන උපදෙස් පරිදි සලකුණු කරන්න.

උපදෙස් සම්පිණ්ඩනය				
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
(a) සහ (b) පමණක් නිවැරදි	(b) සහ (c) පමණක් නිවැරදි	(c) සහ (d) පමණක් නිවැරදි	(a) සහ (d) පමණක් නිවැරදි	වෙනත් ප්‍රතිචාර සංඛ්‍යාවක් හෝ සංයෝජනයක් හෝ නිවැරදි

(31) සත්‍ය ප්‍රකාශය / ප්‍රකාශ තෝරන්න.

- (a) රබර් වලකනයක් කිරීමේදී සල්ෆර් මගින් පොලිඅයිසොප්‍රීන් දාම අතර හරස් බන්ධන ඇති කරන නිසා ප්‍රත්‍යාස්ථතාව වැඩි වේ.
- (b) වෙරලෙන් හි පුනරාවර්ති ඒකකය $-(\text{CF}_2-\text{CF}_2)_n$ වේ.
- (c) පිනෝල් ෆෝමැල්ඩිහයිඩ් හා PVC රෙබිය බහු අවයවක වේ.
- (d) පොලිඑස්ටර් යනු කාපස්ථාපන සංසන්ත බහු අවයවයකි.

- (32) C_2H_5CHO සහ $HCHO$ මිශ්‍රණයක් ජලීය $NaOH$ සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරවා අනතුරුව විජනලයට ලක් කිරීමේදී මිශ්‍රණයේ ඇති විය හැකි සංඝණනීය අනුකූල ඵල මින් කවරක් ද?

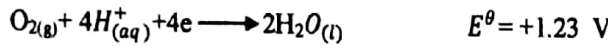
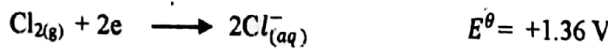
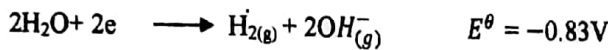
- (33) රසායනික සම්තුලිතතාවට එළඹුණු පද්ධතියක් සම්බන්ධයෙන් පහත කුමන ප්‍රකාශය / ප්‍රකාශ සත්‍යවේද?

- (a) එකම උෂ්ණත්වයේදී එම සම්තුලිතතාව ලබා ගැනීම සඳහා ඕනෑම දිශාවකින් එය ආරම්භ කළ හැක.
 (b) නියත උෂ්ණත්වයේදී නිශ්ක්‍රීය වායුවක් එකතු කළ විට අණු අඩු දිශාවට සම්තුලිත ලක්ෂ්‍යය යොමුවේ.
 (c) තාපදායක ඉදිරි ප්‍රතික්‍රියාවක උෂ්ණත්වය වැඩි කළ විට සම්තුලිත ලක්ෂ්‍ය ඉදිරියට යොමුවේ.
 (d) උත්ප්‍රේරකයක් එකතු කළ විට සම්තුලිත ලක්ෂ්‍යය වෙනස් නොවේ.

- (34) වක්‍රීය තොවන ස්ථායී කාබොකැටායනයක් අතරමැදිය ලෙස ඇතිවන්නේ පහත කුමන ප්‍රතික්‍රියාවේ දී ද?

- (a) $C_6H_5CH_2Cl + \text{තනුක } NaOH$
 (b) $C_6H_5Cl + \text{තනුක } NaOH$
 (c) $C_6H_5CH=CH_2 + HBr + R_2O_2$
 (d) $C_6H_5C(CH_3)_2Cl + CH_3C \equiv C^-Na^+$

- (35) $NaCl$ ජලීය ද්‍රාවණයක් නිශ්ක්‍රීය ඉලෙක්ට්‍රෝඩ යොදා විද්‍යුත් විච්ඡේදනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් නිවැරදි වන්නේ,

- (a) ජලීය ද්‍රාවණයේ පවතින H^+ අයන සාන්ද්‍රණය කුඩාවන බැවින් කැතෝඩයෙන් H_2 වායුව පිටතොවේ.
 (b) ආරම්භයේදී ඇනෝඩයෙන් O_2 පිටවේ.
 (c) ආරම්භයේදී ඇනෝඩයෙන් Cl_2 නිදහස් වේ.
 (d) විද්‍යුත් විච්ඡේදනයට පිනෙල්තැලින් සවල්පයක් එක් කළ විට කැතෝඩය අසල රෝස පැහැයට හැරේ.

- (36) ස්පර්ශ ක්‍රමයෙන් H_2SO_4 නිෂ්පාදනය සම්බන්ධයෙන් අසත්‍ය ප්‍රකාශය / ප්‍රකාශ වන්නේ,

- (a) නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියට H_2S , SO_2 හා SO_3 යන වායු සම්බන්ධ වේ.
 (b) $2SO_2 + O_2 \rightleftharpoons 2SO_3$ යන ප්‍රතික්‍රියාවට අනුව ඉහළ පීඩන යොදා SO_3 විශාල ලෙස නිපදවා ගනී.
 (c) නිෂ්පාදන ශීඝ්‍රතාව ඉතා පහළ මට්ටමකට නොඑන සේ යොදනු ලබන ප්‍රශස්ථ උෂ්ණත්වය $723K$ කි.
 (d) අධිශෝෂණ කුළුණ තුළදී SO_3 , සා. H_2SO_4 සමඟ ප්‍රතිප්‍රවාහ මූලධර්මයට අනුව ප්‍රතික්‍රියා කෙරේ.

- (37) ලවණයක ජලීය ද්‍රාවණයකට ජලීය NH_3 ද්‍රාවණයක් එකතු කළ විට ලැබෙන අවස්ථාපය වැඩිපුර ජලීය NH_3 තුළ දිය වේ. එම ලවණයේ ජලීය ද්‍රාවණයකට ජලීය $NaOH$ ද්‍රාවණයක් එකතු කළ විට ලැබෙන අවස්ථාපය වැඩිපුර $NaOH$ හි දිය නොවේ. එම ලවණයේ අන්තර්ගත කැටායනය / කැටායන විය හැක්කේ,

- (a) Ni^{2+} (b) Zn^{2+} (c) Al^{3+} (d) Co^{2+}

(38) $\text{CH}_3\text{CH}=\text{CH}_2 \xrightleftharpoons[\text{Q}]{\text{P}} \text{CH}_3-\overset{\text{Br}}{\underset{\text{Br}}{\text{CH}}}-\text{CH}_3$ යන ප්‍රතික්‍රියාව සැලකූ විට P හා Q සම්බන්ධයෙන්

	P	Q
(a)	ඉලෙක්ට්‍රෝපිලික ආදේශයකි.	ඉවත්වීමේ ප්‍රතික්‍රියාවකි.
(b)	නියුක්ලියෝපිලික ආකලනයකි.	ඉලෙක්ට්‍රෝපිලික ආදේශයකි.
(c)	ඉලෙක්ට්‍රෝපිලික ආකලනයකි.	ඉවත්වීමේ ප්‍රතික්‍රියාවකි.
(d)	$^{\circ}\text{C}$ හි විද්‍යුත් සංඝණාව අඩුය	C^{++} හි විද්‍යුත් සංඝණාව වැඩිය

(39) වායුවක වර්ග මධ්‍යන්‍ය මූල වේගය (X) සම්බන්ධයෙන් මින් කුමක් / කුමන ඒවා සත්‍යවේද?

- වායුවේ භාපගතීය උෂ්ණත්වය දෙගුණ කළ විට x^2 දෙගුණ වේ.
- වායුවේ පීඩනය දෙගුණ කළ විට x දෙගුණ වේ.
- වායුවේ පරිමාව දෙගුණ කළ විට x හි අගය එහි පෙර තිබූ අගයෙන් හරි අඩක් බවට පත් වේ.
- එකම උෂ්ණත්වයේදී x^2 වායුවෙන් ස්වායත්ත නොවේ.

(40) කළු පැහැති අවක්ෂේපයක් ලබා දෙන්නේ පහත කුමන ද්‍රාවණ මිශ්‍ර කළ විට දී ද?

- $\text{AgNO}_3(\text{aq})$, $\text{NaCl}(\text{aq})$ හා $\text{NH}_3(\text{aq})$
- $\text{HCl}(\text{aq})$, $\text{Pb}(\text{NO}_3)_2(\text{aq})$ හා $\text{H}_2\text{S}(\text{g})$
- $\text{HCl}(\text{aq})$, $\text{CuSO}_4(\text{aq})$ හා $\text{Na}_2\text{S}(\text{aq})$
- $\text{FeCl}_3(\text{aq})$, $\text{AgNO}_3(\text{aq})$ හා $\text{NH}_3(\text{aq})$

• අංක 40 සිට 50 දක්වා ප්‍රශ්න වලට උපදෙස්

අංක 40 සිට 50 දක්වා ප්‍රශ්නවල දී එක් එක් ප්‍රශ්නය සඳහා ප්‍රකාශ දෙක බැගින් ඉදිරිපත් කර ඇත. මෙම ප්‍රකාශ යුගලයට හෝදින් 0 හැලපෙනුයේ පහත වගුවෙහි දැක්වෙන (1), (2), (3), (4) සහ (5) යන ප්‍රතිචාර වලින් කවර ප්‍රතිචාරය දැයි තෝරා උත්තර පත්‍රයේ උචිත ලෙස ලකුණු කරන්න.

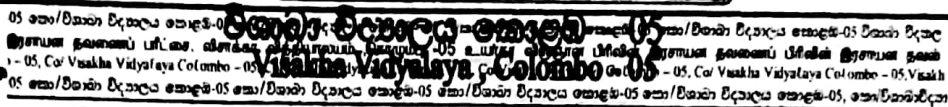
ප්‍රතිචාරය	පළමු වැනි ප්‍රකාශය	දෙවන ප්‍රකාශය
(1)	සත්‍යය	සත්‍යවන අතර පළමුවැන්න නිවැරදිව පහදා දෙයි
(2)	සත්‍යය	සත්‍යවන අතර පළමුවැන්න නිවැරදිව පහදා නො දෙයි
(3)	සත්‍යය	අසත්‍යය
(4)	අසත්‍යය	සත්‍යය
(5)	අසත්‍යය	අසත්‍යය

	පළමුවැනි ප්‍රකාශය	දෙවැනි ප්‍රකාශය
41.	Fe^{3+} , ආම්ලික KI සමඟ මිශ්‍ර කර එයට වැඩිපුර $\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3$ එකතු කළ විට ලැබෙන පද්ධතිය විවර්ණ වේ.	Fe^{3+} හා KI ප්‍රතික්‍රියා කර I_2 මුක්ත කරමින් ලැබෙන ජලීය ද්‍රාවණය දුඹුරු පැහැ ගන්නවයි.
42.	25°C දී ඕනෑම ජලීය ද්‍රාවණයක් සඳහා $\text{p}K_w = 14$ වේ.	25°C දී හැමවිටම සංශුද්ධ ජලයේ $\text{pH} = \text{pOH} = 7$ වේ.
43.	ඇසිටෝන් සහ CHCl_3 මිශ්‍රණයක් සංඝ අපගමනයෙන් යුත් පරිපූර්ණ නොවන ද්‍රාවණයක් සාදයි.	ඇසිටෝන් සහ CHCl_3 මිශ්‍ර කළ විට H බන්ධන සෑදේ.
44.	පරිපූර්ණ වායුවක් අධික පීඩනයක් යටතේ උෂ්ණත්වය අඩු කිරීමෙන් අඩු කළ නොහැකිය.	සත්‍ය වායුවක් අවධි උෂ්ණත්වයට වඩා වැඩි උෂ්ණත්වයක පවතින විට සම්පීඩනයෙන් දුබු කළ හැකිය.
45.	but-1-ene R_2O_2 ඇතිවීට HBr ආකලනයෙන් ලැබෙන ඵලය ප්‍රතිරූප අවයව සමාවයවිකතාව දක්වයි.	but-1-ene, බ්‍රැවීය මාධ්‍යයේදී HBr ආකලනයෙන් ලැබෙන ඵලය ප්‍රතිරූප අවයව සමාවයවිකතාව දක්වයි.
46.	HCl, CHCl_3 හා H_2O , අතර ව්‍යාප්ත කළ විට ඇතිවන පද්ධතියට න'ත්ස්වී ව්‍යාප්ති නියමය යෙදිය නොහැක.	අම්ල ද්‍රාවක දෙකක ද්‍රාවණයේ සාන්ද්‍රණය ඉතා පහළ අගයක පවතී නම් න'ත්ස්වී ව්‍යාප්ති නියමය පිළි නොපදී.
47.	ධාරා උෂ්මතය තුළ ප්‍රධාන ඔක්සිහාරකය කෝක් වේ.	ධාරා උෂ්මතය තුළ දී කෝක් ඉන්ධනයක් ලෙස ක්‍රියා කරයි.
48.	NH_3Cl^+ ජලීය NaOH සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කිරීමේදී භාෂ්මික ගුණ ඇති වායුවක් පිට කරයි.	ඇමෝනියම් ලවණ ජලීය NaOH සමඟ ප්‍රතික්‍රියාවෙන් ඇමෝනියා ලබා දේ.
49.	මූලික ප්‍රතික්‍රියාවක වේග නියතය ප්‍රතික්‍රියාවේ සිඝ්‍රතාවයට සමාන නොවේ.	මූලික ප්‍රතික්‍රියාවක සිඝ්‍රතාවය ආරම්භක සාන්ද්‍රණය මත රඳා පවතින අතර වේග නියතය ආරම්භක සාන්ද්‍රණය මත රඳා නොපවතී.
50.	ප්‍රකාශ රසායනික ධූමිකාවේදී පරමාණුක O සමඟ O_2 එකතු වී O_3 සාදයි.	ප්‍රකාශ රසායනික ධූමිකාවේදී අධි ශක්ති පාරජම්බුල කිරණවලින් O_2 වායුව වියෝජනය වී පරමාණුක O සාදයි.

ආවර්තික වගුව

1 H																	2 He
3 Li	4 Be											5 B	6 C	7 N	8 O	9 F	10 Ne
11 Na	12 Mg											13 Al	14 Si	15 P	16 S	17 Cl	18 Ar
19 K	20 Ca	21 Sc	22 Ti	23 V	24 Cr	25 Mn	26 Fe	27 Co	28 Ni	29 Cu	30 Zn	31 Ga	32 Ge	33 As	34 Se	35 Br	36 Kr
37 Rb	38 Sr	39 Y	40 Zr	41 Nb	42 Mo	43 Tc	44 Ru	45 Rh	46 Pd	47 Ag	48 Cd	49 In	50 Sn	51 Sb	52 Te	53 I	54 Xe
55 Cs	56 Ba																
57 Fr	58 Ra	72 Hf	73 Ta	74 W	75 Re	76 Os	77 Ir	78 Pt	79 Au	80 Hg	81 Tl	82 Pb	83 Bi	84 Po	85 At	86 Rn	
		104 Rf	105 Db	106 Sg	107 Bh	108 Hs	109 Mt	110 Ds	111 Rg	112 Cn	113 Nh	114 Fl	115 Mc	116 Lv	117 Ts	118 Og	
		57 La	58 Ce	59 Pr	60 Nd	61 Pm	62 Sm	63 Eu	64 Gd	65 Tb	66 Dy	67 Ho	68 Er	69 Tm	70 Yb	71 Lu	
		89 Ac	90 Th	91 Pa	92 U	93 Np	94 Pu	95 Am	96 Cm	97 Bk	98 Cf	99 Es	100 Fm	101 Md	102 No	103 Lr	

Visakha Vidyalaya , Colombo -05

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය, 2021
General Certificate of Education (Adv. Level) Examination, 2021

13 ශ්‍රේණිය , තුන්වන වාර පරීක්ෂණය 2021 දෙසැම්බර්
Grade 13, 3rd Term Test December 2021

02 S II

අමතර කියවීම් කාලය විනාඩි 10 කි.

පන්ති :

- * ආවර්තිතා වගුවක් 10 වැනි පිටුවේ සපයා ඇත.
 * ගණක යන්ත්‍ර භාවිතයට ඉඩදෙනු නොලැබේ.
 * සාර්වත්‍ර වායු නියතය $R = 8.314 \text{ J mol}^{-1} \text{ K}^{-1}$
 * ඇවගාඩ්‍රෝ නියතය $N_A = 6.022 \times 10^{23} \text{ mol}^{-1}$
 * ප්ලාන්ක් ගේ නියතය $h = 6.626 \times 10^{-34} \text{ J s}$
 * ආලෝකයේ ප්‍රවේගය $c = 3 \times 10^8 \text{ m s}^{-1}$

□ A කොටස - ව්‍යාප්ත රචනා (පිටු 2-10)

- * සියලු ම ප්‍රශ්නවලට මෙම පත්‍රයේම පිළිතුරු සපයන්න
- * ඔබේ උත්තර එක් එක් ප්‍රශ්නයට පහළින් ඉඩ සලසා ඇති තැන්වල ලිවිය යුතු ය. මේ ඉඩ ප්‍රමාණය උත්තර ලිවීමට ප්‍රමාණවත් බව ද දීර්ඝ පිළිතුරු බලාපොරොත්තු නොවන බව ද සලකන්න.

□ B හා C කොටස - රචනා (පිටු 11-18)

- * එක් එක් කොටසින් ප්‍රශ්න දෙක බැගින් තෝරාගනිමින් ප්‍රශ්න හතරකට පිළිතුරු සපයන්න. මේ සඳහා සපයනු ලබන කඩදාසි භාවිත කරන්න.
- * සම්පූර්ණ ප්‍රශ්න පත්‍රයට නියමිත කාලය අවසන්වූ පසු A සහ B කොටස්වලට පිළිතුරු A කොටස මුලින් තිබෙන පරිදි එක් පිළිතුරු පත්‍රයක් වනසේ අමුණා විභාග ශාලාධිපතිට භාර දෙන්න.
- * ප්‍රශ්න පත්‍රයෙහි B කොටස් පමණක් ශාලාවෙන් පිටතට ගෙනයා හැකි ය.

පරීක්ෂකගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා පමණි

කොටස	ප්‍රශ්න අංක	ලැබූ ලකුණු
A	1	
	2	
	3	
	4	
B	5	
	6	
	7	
C	8	
	9	
	10	
එකතුව		
ප්‍රතිශතය		

අවසාන ලකුණු

ඉලක්කමෙන්	
අකුරින්	

සංඝේෂ ඉංක

උත්තර පත්‍ර පරික්ෂක	
පරීක්ෂා කළේ	1
	2
අධීක්ෂණය කළේ	

* ප්‍රශ්න සියල්ලට ම වෙනම පත්‍රයේම පිළිතුරු සපයන්න.

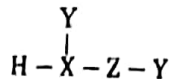
1. (a) පහත සඳහන් මූලද්‍රව්‍ය සඳහාම කරගෙන අසා ඇති ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.

Li, N, O, F, Mg, Al, Si, S, Cl, Xe

- (i) උපරිම දෙවන අයනීකරණ ශක්තිය දරන මූලද්‍රව්‍යය
- (ii) sp^2 මුහුම්කරණයෙන් යුත් රේඛීය ඔක්සයිඩයක් සාදනු ලබන මූලද්‍රව්‍යය
- (iii) වායු කලාපයේදී ද්වි අවයවීය ලෙස පවතින ක්ලෝරයිඩයක් සාදන මූලද්‍රව්‍යය.....
- (iv) අෂ්ටතලීය ජ්‍යාමිතියක් සහිත අණුවක් නැතිමට දායක වන මූලද්‍රව්‍ය යුගලය
- (v) වාතයේ දහනය කළ විට ලැබෙන එල ජලයේ දිය කළ විට වායුමය එලයක් ලබාදෙන මූලද්‍රව්‍ය / මූලද්‍රව්‍යයන්
- (vi) ඉහළම දැලිස එන්තැල්පිය සහිත සංයෝගය නැතිමට දායක වන මූල ද්‍රව්‍ය යුගලය

(ලකුණු 3.0)

- (b) X, Y, Z යන මූලද්‍රව්‍යයන් හා හයිඩ්‍රජන් සංයෝජනයෙන් තනනු ලබන $HXZY_2$ නම් අණුවෙහි සැකිල්ල පහත දක්වා ඇත.

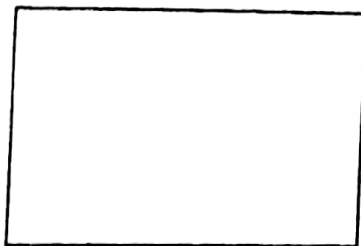

එම අණුව තුළ වූ X හා Y මූලද්‍රව්‍යයන් සංයෝජනයෙන් තනන එක් සංයෝගයක් විරූපන ගුණ පෙන්වන අතර Z හි ක්ලෝරයිඩය ජල විච්ඡේදනයෙන් දුබල අම්ලයක් හා දුබල හෂ්මයක් ලබා දේ.

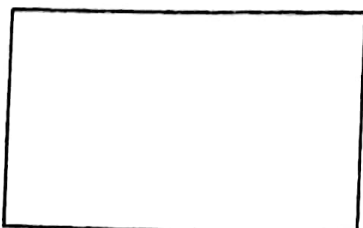
- (i) X, Y හා Z යන මූලද්‍රව්‍ය හඳුනාගන්න.

X- Y-
Z-

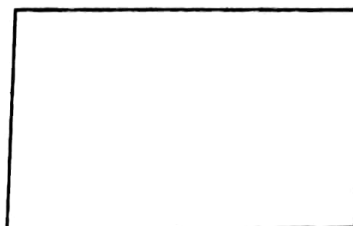
- (ii) හඳුනාගත් මූලද්‍රව්‍ය වල සත්‍ය සංකේත භාවිත කරමින් ඉහත දක්වා ඇති අණුව සඳහා ස්ථායී ලුච්ස් කින් ඉරි ව්‍යුහය පහත කොටුවෙහි අඳින්න.

- (iii) ස්ථායී ලුච්ස් කින්-ඉරි ව්‍යුහය හැර එම අණුව සඳහා පැවතිය හැකි සම්ප්‍රයුක්ත ව්‍යුහ දෙකක් A හා B කොටු තුළ අඳින්න. B කොටුව තුළ අවම ස්ථායීතාවයෙන් යුත් ව්‍යුහය ඇඳ දක්වන්න.

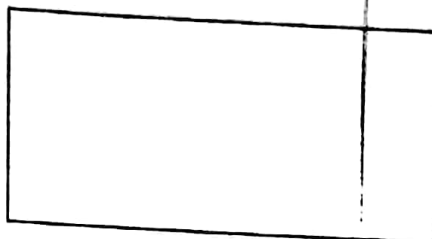

A

B

- (iv) ඉහත ස්ථායී ලුපිස් ව්‍යුහයෙහි X හා Z පරමාණු වටා ජ්‍යාමිතිය විදහා දැක්වෙන ආකාරයට සමස්ථ අණුවෙහි ව්‍යුහය පහත කොටුව තුළ අඳින්න.

- (v) ඉහත අණුවෙහි X හා Z පරමාණු පදනම් කරගෙන පහත වගුවෙහි සඳහන් තොරතුරු සම්පූර්ණ කරන්න.

	X	Z
VSEPR යුගල්		
ඉලෙක්ට්‍රෝන යුගල් ජ්‍යාමිතිය		
හැඩය		
මුහුම්කරණය		

- (c) වරහන් තුළ ඇති ගුණය ආරෝණය වන පිළිවෙළට පහත සඳහන් දෑ සකයන්න. (ලකුණු 4.0)

- (i) N_2 , N_3^- , N_2H_4 , N_2H_2 (N-N බන්ධන දිග)

.....

- (ii) CO_2 , $HCOOH$, $HCOH$, HCN (C හි විද්‍යුත් සෘණතාව)

.....

- (iii) SiO_2 , NO , Cl_2O_7 , P_2O_5 (ද්‍රවාංකය)

.....

- (iv) NH_3 , PH_3 , PF_3 , NF_3 (බන්ධන කෝණය)

.....

- (v) Pb , Cu , I , Ag (න්‍යෂ්ටිය තුළ න්‍යූට්‍රෝන - ප්‍රෝටෝන අනුපාතය)

.....

(ලකුණු 3.0)

2. (a) A නම් මූලද්‍රව්‍ය ආවර්තිතා වගුවේ S ගොනුවට අයත් වේ. A උණු ජලය සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කර B නම් අවර්ණ නිර්ගන්ධ වායුවක් පිට කරමින් C නම් සුදු පැහැති සංයෝගයක් සාදයි. A වාතයේ දහනය කළ විට D හා E සංයෝග සෑදේ. E සංයෝග ජලය සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරනු විට C සංයෝගය හා F වායුව පිටවේ. F වායුව රතු ලිට්මස් තිල් පැහැයට හරවයි. A මූලද්‍රව්‍ය යකඩ විඛාදනය වැළැක්වීමට භාවිතා වේ. A හි සල්ෆේටය ජලයේ ද්‍රාව්‍ය වේ.

- (i) A ලෝහය හඳුනාගන්න.

.....

- (ii) B, C, D, E, F ප්‍රභේද හඳුනාගන්න.

B - C -

D - E -

F -

(iii) A ලෝහය සාන්ද්‍ර HNO_3 අම්ලය සමඟ N_2H_4 , ලෝහ නයිට්‍රේටය හා H_2O ලබා දේ නම් එ සඳහා තුළිත ප්‍රතික්‍රියාව ලියන්න.

(iv) ඉහත දැක්වූ ප්‍රයෝජනය හැර A ලෝහයේ වෙනත් ප්‍රයෝජනයක් දක්වන්න.

(v) A අයත් ආවර්තයේ මූලද්‍රව්‍යවල හයිඩ්‍රයිඩවල රසායනික සූත්‍ර දක්වා ඒවායේ ආම්ලික භාෂ්මික ස්වභාවය සඳහන් කරන්න.

(ලකුණු 5.0)

(b) A සිට E දක්වා ලේබල් කළ පරීක්ෂණ නල 5ක LiNO_3 , NH_4Cl , NaNO_3 , NH_4NO_3 , $(\text{NH}_4)_2\text{Cr}_2\text{O}_7$ අඩංගු වේ. (පිළිවෙළින් නොවේ) මේවා හඳුනාගැනීම සඳහා කළ කාප විශේෂණ පරීක්ෂණය හා ඒවායේ නිරීක්ෂණ පහත දැක්වේ.

සංයෝගය	නිරීක්ෂණය
A	ආම්ලික නමුත් ද්වි පරමාණුක නොවන වායුවක් පිට වේ.
B	වායු දෙකක් පිටවන අතර එක් එක් වායුව වෙන වෙනම AgNO_3 ද්‍රාවණයකට යැවූ විට සුදු අවක්ෂේපයක් සෑදේ. එක් වායුවක් පමණක් මගින් එම අවක්ෂේපය තව දුරටත් දිය වේ.
C	කොළ පාට සනයක් සෑදේ
D	අවර්ණ නිර්ගතව වායුවක් පිටවන අතර එහි Mg පටියක් දහනය කළ විට සුදු තුඩක් සෑදේ.
E	උදාසීන නමුත් ද්වි පරමාණුක නොවන වායුවක් පිටවේ.

(i) A, B, C, D හා E හඳුනාගන්න.

A - D-

B - E-

C-

(ii) එක් එක් සංයෝගයේ කාප විශේෂණ ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා තුළිත රසායනික සමීකරණය ලියන්න.

.....

.....

.....

.....

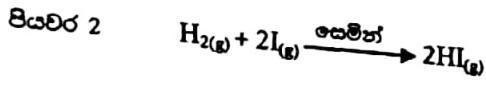
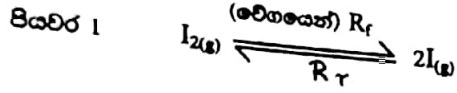
(iii) C සංයෝගය, හා NaOH සමඟ දක්වන ප්‍රතික්‍රියා සඳහා තුළිත රසායනික සමීකරණය ලියන්න.

.....

(ලකුණු 5.0)

3. (a)

$H_{2(g)}$ හා $I_{2(g)}$ එකතු වී $HI_{(g)}$ සෑදීමේ ප්‍රතික්‍රියාව තාප අවශෝෂක වන අතර, එය පහත පරිදි පියවර 2 න් සිදුවේ.

ඉදිරි ප්‍රතික්‍රියාවේ සක්‍රියන ශක්තිය - E_{a_f}
 පසු ප්‍රතික්‍රියාවේ සක්‍රියන ශක්තිය - E_{a_r}
 ඉදිරි ප්‍රතික්‍රියාවේ සීමිත නියතය - K_1
 ද්විතීයික ප්‍රතික්‍රියාවේ සීමිත නියතය - K_2
 දෙවන ප්‍රතික්‍රියාවේ සක්‍රියන ශක්තිය - E_{a_2}
 සමතුලිතතා නියතය - K_c

- (i) HI නිපදවීමේ සමස්ථ ප්‍රතික්‍රියාව කුමක් ද?

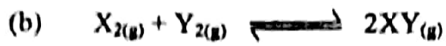
- (ii) වේග නිර්ණ පියවරට අනුව සීමිත ප්‍රකාශනය කුමක් ද?

- (iii) සමස්ථ ප්‍රතික්‍රියාවට අදාළ සීමිත නියතය K නම්, $K_c = \frac{K_1}{K_2}$ බව පෙන්වන්න.

- (iv) ඉහත (i) ට අදාළ ප්‍රතික්‍රියාව ද්වි අණුක ප්‍රතික්‍රියාවකි. / ත්‍රි අණුක ප්‍රතික්‍රියාවකි. (නිවැරදි පිළිතුර යටින් ඉරක් අඳින්න.)
- (v) ප්‍රතික්‍රියාවට අදාළ ශක්ති පැතිකඩ අඳින්න. ආරම්භක ප්‍රතික්‍රියක, අවසන් ඵල, අතරමැදියා, සක්‍රියන ශක්තීන් E_{a_f} , E_{a_r} හා E_{a_2} සංක්‍රමණ අවස්ථා TS_1 හා TS_2 ලෙස ශක්ති පැතිකඩෙහි දක්වන්න.

- (vi) TS_1 හා TS_2 ව්‍යුහය ඇඳ අදාළ පරිදි කැඩෙන බන්ධන හා සෑදෙන බන්ධන ලකුණු කරන්න.

(ලකුණු 6.0)

25°C දී ඉහත ප්‍රතික්‍රියාව අනුව XY සෑදෙන ප්‍රතික්‍රියාවේ ශීඝ්‍රතා නියතය $K_f 1.7 \times 10^{-19} \text{ mol}^{-1} \text{ dm}^3 \text{ s}^{-1}$ ද XY විඝෝජන ප්‍රතික්‍රියාවේ ශීඝ්‍රතා නියතය $K_r 2.4 \times 10^{-21} \text{ mol}^{-1} \text{ dm}^3 \text{ s}^{-1}$ ද වේ.

(i) ඉහත සමතුලිත පද්ධතියේ සමතුලිතතා නියතය K_c සොයන්න.

.....

.....

.....

.....

.....

(ii) දැඩි බඳුනක් තුළට XY 0.5mol ක් ඇතුළු කළ විට පද්ධතිය 100°C දී නව සමතුලිතතාවයකට එළඹේ. එවිට Y හි 0.05mol ක් ඇති බව නිරීක්ෂණය විය.

(I) එක් එක් සංඝටකයේ සමතුලිත සාන්ද්‍රණ සලකමින් 100°C දී පද්ධතියේ K_c සොයන්න.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(II) (i) හා (ii) කොටස්වල ලැබූ පිළිතුරු අනුව ඉහත සමතුලිත පද්ධතියේ ඉදිරි ප්‍රතික්‍රියාව තාපදායක ද තාපාවශෝෂක ද යන්න පැහැදිලි කරන්න.

.....

.....

.....

.....

100

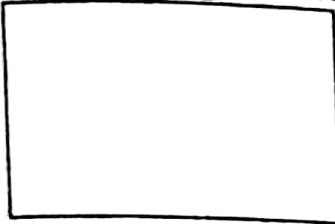
4. (a) A, B, C යනු අණුක සූත්‍රය C_4H_9N සහිත ව්‍යුහ සමාවයවික වේ. A ජ්‍යාමිතික සමාවයවිකතාව පෙන්වයි. B ප්‍රකාශ සමාවයවිකතාව පෙන්වයි. A, B, C සංයෝග තුනම බ්‍රෝමීන් දියර විච්ඡේද කරයි. (ලකුණු 4.0)

A, B, C යන සමාවයවික තුනම $NaNO_2$, ත. HCl සමඟ පිරියම් කළ විට ලබාදෙන එල පිළිවෙළින් D, E, F වේ. F පමණක් ත්‍රිමාන සමාවයවිකතාව නොපෙන්වයි. D, E, F, 2,4 DNP සමඟ තැඹිලි අවක්ෂේපයක් ලබා නොදේ.

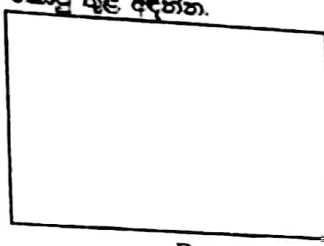
D, E, F, PCC සමඟ පිරියම් කිරීමේදී පිළිවෙළින් G, H, I ලබා දෙයි. G, H, I, 2, 4 - DNP සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කර තැඹිලි අවක්ෂේප ලබාදෙයි. H පමණක් ටොලන්ස් ප්‍රතිකාරකය සමඟ රිදී කැඩපතක් ලබා නොදෙයි.

G, H, I උත්ප්‍රේරිත හයිඩ්‍රජනීකරණයෙන් ලැබෙන එලය $NaBH_4$ මගින් ඔක්සිහරණය කළ විට G හා I මගින් එකම එලය වන J ලබා දෙයි. H මගින් K ලබාදෙයි. K ප්‍රතිරූප අවයව සමාවයවිකතාව පෙන්වයි.

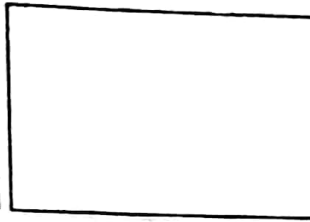
(i) A, B, C ව්‍යුහයන් පහත කොටු තුළ අඳින්න.

A

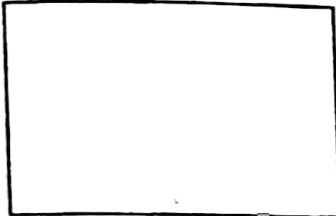

B

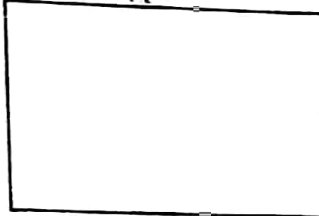

C

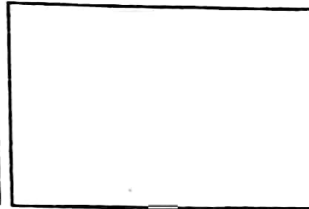
(ii) D, E, F ව්‍යුහයන් පහත කොටු තුළ අඳින්න.

D

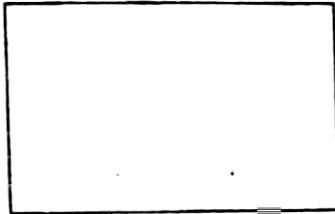

E

F

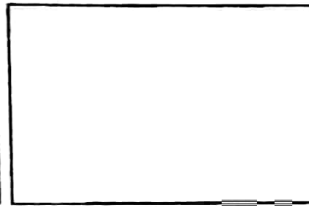
(iii) G, H, I ව්‍යුහයන් පහත කොටු තුළ අඳින්න.

G

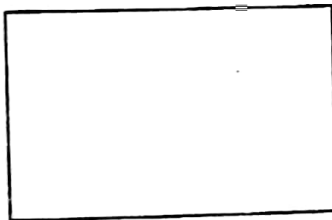

H

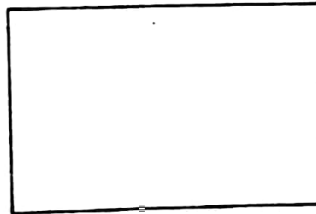

I

(iv) J, K ව්‍යුහයන් පහත කොටු තුළ අඳින්න.

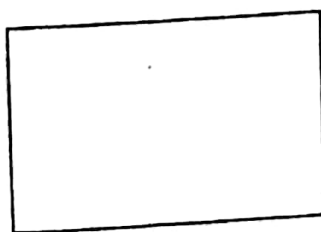
J

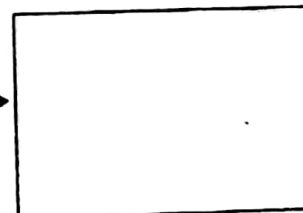
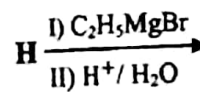
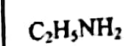
K

(v) J හා K ව්‍යුහ අතර පවතින සමාන සමාවයවිකතාව සඳහන් කරන්න.

(vi) H පහත දී ඇති ප්‍රතික්‍රියාවලදී ලබාදෙන P හා Q ඵලවල ව්‍යුහ අදාල කොටුව තුළ අඳින්න.

P

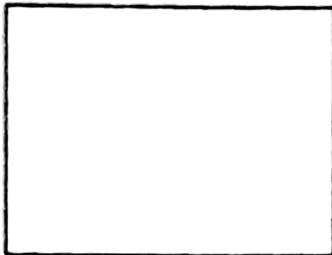
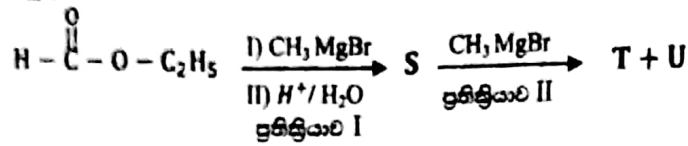

Q

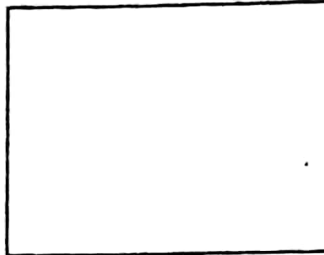
(ලකුණු 4 × 2)

- (b) i) දී ඇති කොටු තුළ S, T, U, V, W, X සංයෝගවල ව්‍යුහ ඇදීමෙන් සහ M, N යන ප්‍රතික්‍රියා / උත්ප්‍රේරක දෙමින් සහන දී ඇති ප්‍රතික්‍රියා අනුක්‍රමණ තුන සම්පූර්ණ කරන්න.

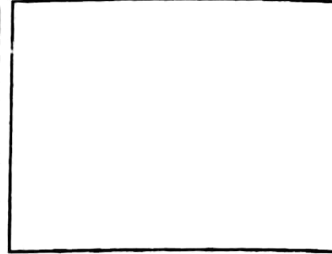
අනුක්‍රමය I

S

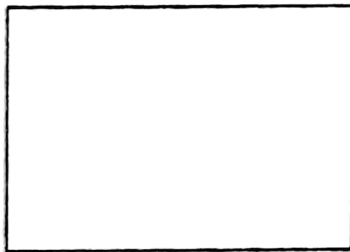
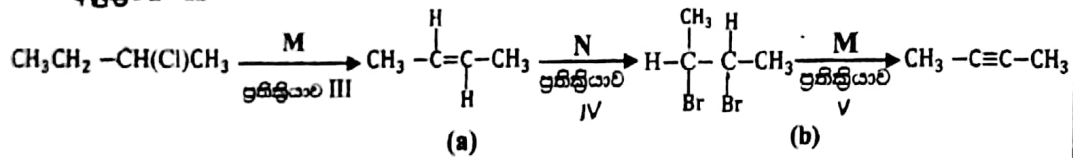

T

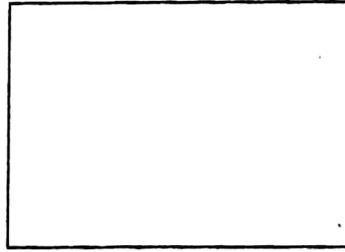

U

අනුක්‍රමය II

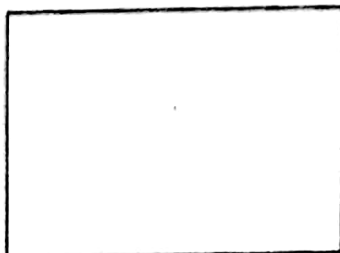
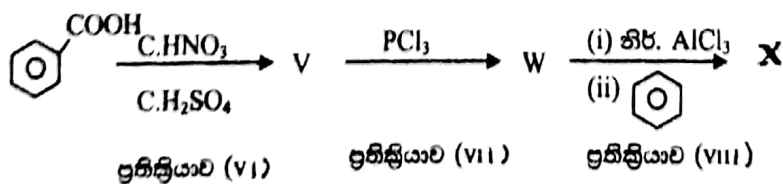

M

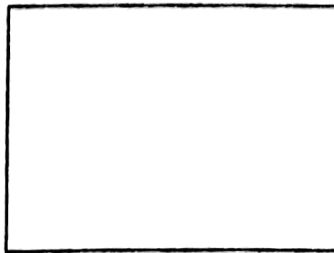

N

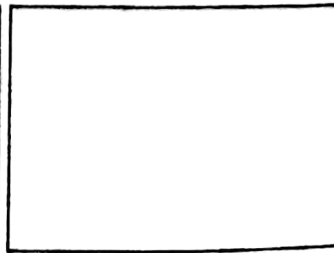
අනුක්‍රමය III

V

W

X

(ii) ප්‍රතික්‍රියා I - VII අතුරෙන් තෝරා ගනිමින් පහත දක්වා ඇති එක් එක් ප්‍රතික්‍රියා වර්ගය සඳහා එක් නිදසුනක් ඔැගිත් දෙන්න.

I. අම්ල හෂ්ම ප්‍රතික්‍රියා

II. ඉවත්වීමේ ප්‍රතික්‍රියා

(ලකුණු 5.0)

(iii) අනුක්‍රමය II හි සඳහන් (a) මගින් (b) ලබාගැනීමට අදාළ වූ ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා යාන්ත්‍රණය ලියන්න.

(ලකුණු 0.8)

100

ආවර්තික වගුව

1 H																	2 He				
3 Li	4 Be															5 B	6 C	7 N	8 O	9 F	10 Ne
11 Na	12 Mg															13 Al	14 Si	15 P	16 S	17 Cl	18 Ar
19 K	20 Ca	21 Sc	22 Ti	23 V	24 Cr	25 Mn	26 Fe	27 Co	28 Ni	29 Cu	30 Zn	31 Ga	32 Ge	33 As	34 Se	35 Br	36 Kr				
37 Rb	38 Sr	39 Y	40 Zr	41 Nb	42 Mo	43 Tc	44 Ru	45 Rh	46 Pd	47 Ag	48 Cd	49 In	50 Sn	51 Sb	52 Te	53 I	54 Xe				
55 Cs	56 Ba		72 Hf	73 Ta	74 W	75 Re	76 Os	77 Ir	78 Pt	79 Au	80 Hg	81 Tl	82 Pb	83 Bi	84 Po	85 At	86 Rn				
87 Fr	88 Ra		104 Rf	105 Db	106 Sg	107 Bh	108 Hs	109 Mt	110 Ds	111 Rg	112 Cn	113 Nh	114 Fl	115 Mc	116 Lv	117 Ts	118 Og				

Visakha Vidyalyaya , Colombo -05

© 2013 All Rights Reserved

සියලුම අයිතිවාසිකම් සුරැකි / All Rights Reserved

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය 2021
General Certificate of Education (Adv. Level) Examination, 2021

ରසାୟନ ବିଜ୍ଞାନ **II**
Chemistry **II**

13 ශ්‍රේණිය , Grade 13

3 වාර පරීක්ෂණය 2021 දෙසැම්බර්
3rd Term Test 2021 December

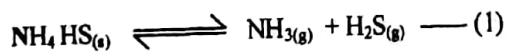
02 S II

* සාർවත්‍ර වායු නියතය $R = 8.314 \text{ J mol}^{-1} \text{ K}^{-1}$
 * ඇවගාඩ්රෝ නියතය $N_A = 6.022 \times 10^{23} \text{ mol}^{-1}$

B ଲୋକର ରଚନା

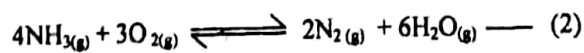
ප්‍රශ්න දෙකකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න. (එක් එක් ප්‍රශ්නයකට ලකුණු 15 බැගින් ලැබේ.)

5. (a) 300K දී ඇමෝනියම් හයිඩ්‍රජන් සල්ෆයිඩ් පහත සමතුලිතතාවයට පත් වේ.

300K දී $1 \times 10^5 \text{ Pa}$ පීඩනයක් ඇති O_2 අන්තර්ගතව පවතින දෘඩ බඳුනකට සංශුද්ධ NH_4HS එකතු කරන ලදී. 300K හිදී ඇතිවන (1) සමතුලිතතාවයෙන් පසු පද්ධතියේ මුළු පීඩනය $3 \times 10^5 \text{ Pa}$ විය.

- (i) 300K හිදී ඉහත ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා K_p ගණනය කරන්න.
- (ii) පද්ධතිය 600K උෂ්ණත්වයට රත් කළ විට ඉහත (i) ප්‍රතික්‍රියාවට අමතරව පහත ප්‍රතික්‍රියාවද සිදුවිය.

පද්ධතිය සමතුලිතතාවයට පැමිණි පසු අවසාන පීඩනය 7×10^5 Pa විය. පද්ධතියට නිරපද්ම CoCl_2 යෙදූ විට පද්ධතියේ පීඩනය $6.8 \times 10^5 \text{ Pa}$ දක්වා අඩුවිය.

- (I) 600K දී (1) සමතුලිතතාවය සඳහා K_p ගණනය කරන්න.
- (II) ඔළුම සමතුලිත පද්ධතිය තාපදායකද තාප අවශෝෂක ද යන්න ප්‍රරෝකතනය කරන්න.
- (III) 600K දී (2) සමතුලිතතාවය සඳහා K_p ගණනය කරන්න.

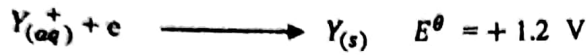
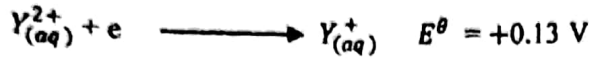
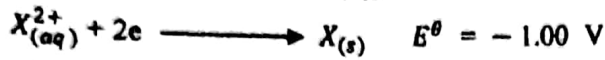
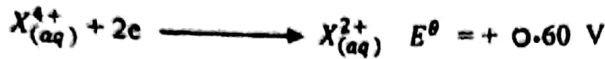
(පටු 9.0)

(b) CHCl_3 100 cm^3 ක්, 0.1 mol dm^{-3} HCl 100 cm^3 ක් හා ජලීය NH_3 ද්‍රාවණ 100 cm^3 ක් මිශ්‍ර කර භාදින් සොලවා ස්ථර වෙන් වීමට තබන ලදී. ස්ථර වෙන් වූ පසු CHCl_3 ස්ථරයෙන් 10 cm^3 ක් ගෙන 0.01 mol dm^{-3} HCl සමඟ අනුමාපනය කරන ලදී. අන්ත ලක්ෂ්‍යයේ පාඨාංකය 20 cm^3 කි. 25°C දී ජලීය ස්ථරයේ pH අගය 8 ද ජලය සහ CHCl_3 අතර NH_3 හි ව්‍යාප්ති සංගුණකය 20 ද වේ.

- (i) CHCl_3 ස්ථරය තුළ NH_3 ඍන්ද්‍රණය සොයාලීම ද?
- (ii) ජලීය ස්ථරය තුළ NH_3 ඍන්ද්‍රණය සොයාලීම ද?
- (iii) 25°C දී $\text{NH}_3(\text{aq})$ හි K_b ගණනය කරන්න.
- (iv) ආරම්භක ජලීය NH_3 හි ඍන්ද්‍රණය සොයන්න.

(ငမ္ဘာ 6.0)

6. (a) (i) X හා Y යන මූල මූලද්‍රව්‍යය දෙකක විවිධ ඔක්සිකරණ අවස්ථා යටතේදී සම්මත ඔක්සිකරණ විභවයන් පහත පරිදි වේ.

පහත (I) හා (II) අවස්ථාවලට අනුකූලව තනන ලද විද්‍යුත් රසායනික කෝෂ සඳහා

(i) සමස්ථ කෝෂ ප්‍රතික්‍රියාව ලියන්න.

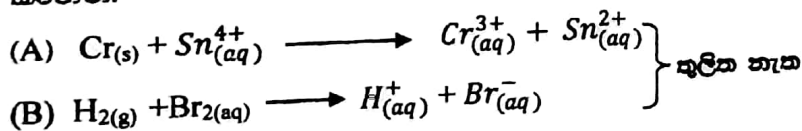
(ii) සම්මත කෝෂ අංකනය ලියන්න.

(iii) සම්මත විද්‍යුත් ගාමක බලය ගණනය කරන්න.

(I) Pt ඉලෙක්ට්‍රෝඩ භාවිතයෙන් තනන ලද $Y_{(aq)}^{2+} / Y_{(aq)}^+$ සම්මත අර්ධ කෝෂයක් හා $X_{(aq)}^{4+} / X_{(aq)}^{2+}$ සම්මත අර්ධ කෝෂයක් භාවිතයෙන් තනන ලද විද්‍යුත් රසායනික කෝෂයක,

(II) $Y_{(aq)}^+ / Y_{(s)}$ සම්මත අර්ධ කෝෂයක් සමඟ $X_{(aq)}^{2+} / X_{(s)}$ සම්මත අර්ධ කෝෂයක් භාවිතයෙන් තනන ලද විද්‍යුත් රසායනික කෝෂයක,

(ii) පහත (A) හා (B) කෝෂ ප්‍රතික්‍රියා සඳහා ගොඩනැගිය හැකි විද්‍යුත් රසායනික කෝෂයක රූප සටහන් අඳින්න. එහි (i) ඇනෝඩය (ii) කැතෝඩය (iii) ඉලෙක්ට්‍රෝනවල ගමන් දිශාව සලකුණු කරන්න.

(ලකුණු 8.0)

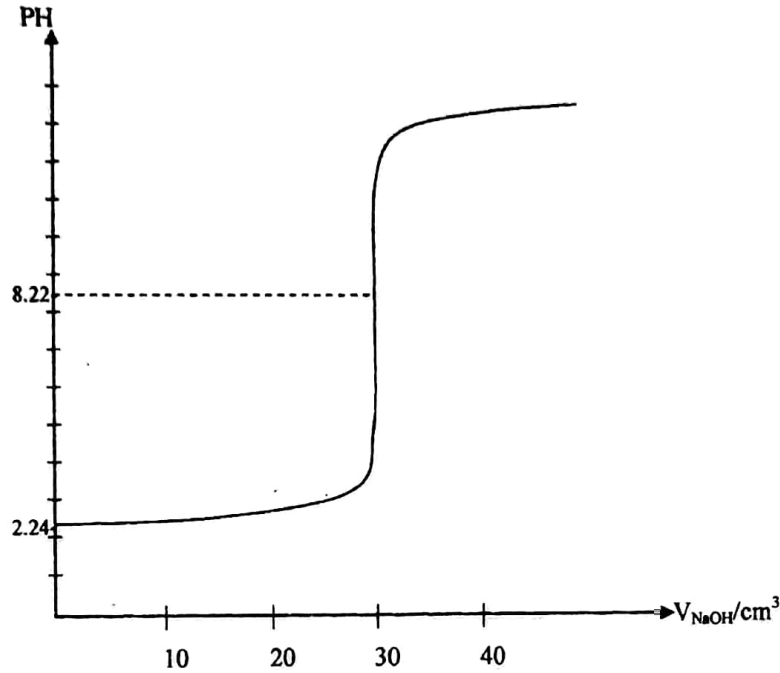
(b) (i) $\text{Mn}_{(aq)}^{2+} 2 \times 10^{-3} \text{ mol}$ හා $\text{Cu}_{(aq)}^{2+} 1 \times 10^{-2} \text{ mol}$ අඩංගු වන 1 dm^3 ක ද්‍රාවණයක් $0.02 \text{ mol dm}^{-3} \text{ HCl}$ මගින් ආම්ලික කර H_2S මගින් සංතෘප්ත කරන ලදී. H_2S හි ද්‍රාව්‍යතාවය 0.34 g dm^{-3} වන අතර H_2S හි ද්‍රාව්‍යතාවය ද්‍රාවණයේ පවතින අනෙකුත් සංරචක මගින් ස්ථායීකරණය වන සලකන්න. සුදුසු ගණනය කිරීම් මගින් ඉහත ද්‍රාවණය තුළ අවක්ෂේප වන සංයෝග හඳුනාගන්න.

$$K_{a1, \text{H}_2\text{S}} = 1 \times 10^{-7} \text{ mol dm}^{-3} \quad K_{sp, \text{MnS}} = 5 \times 10^{-10} \text{ mol}^2 \text{ dm}^{-6}$$

$$K_{a2, \text{H}_2\text{S}} = 1 \times 10^{-14} \text{ mol dm}^{-3} \quad K_{sp, \text{CuS}} = 8.5 \times 10^{-36} \text{ mol}^2 \text{ dm}^{-6}$$

(ii) ඉහත (i) හි අවක්ෂේප නොවන කැටායනයක් පවතී නම් එය අවක්ෂේප කිරීමට ද්‍රාවණය තුළ පවත්වාගත යුතු H^+ අයන සාන්ද්‍රණය ගණනය කරන්න.

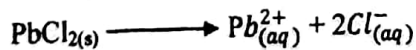
- (c) 25 °C දී එක භාජමික අම්ලයක 20 cm³ක් අනුමාපන ජලාස්කුවට ගෙන සාන්ද්‍රණය 0.1 moldm⁻³ වන NaOH ද්‍රාවණයක් සමඟ අනුමාපනය කරන ලදී. එම අනුමාපනයට අදාළ pH විචලන වක්‍රය පහත පරිදි වේ. (25 °C $K_w = 1 \times 10^{-14} \text{ mol}^2\text{dm}^{-6}$)

- ඉහත අනුමාපනයේ සමකතා ලක්ෂ්‍යේ pH අගය ඇසුරෙන් භාවිතා කළ අම්ලය ප්‍රබල අම්ලයක් ද යන්න පහදන්න. (ගණනය කිරීම් අවශ්‍ය නොවේ.)
- ඉහත එක භාජමික අම්ලයේ සාන්ද්‍රණය ගණනය කරන්න.
- සමකතා ලක්ෂ්‍යේ pH අගය ඇසුරෙන් අම්ලයේ විඝටන නියතය ගණනය කරන්න.
- අනුමාපනය ආරම්භයේදී අම්ල ද්‍රාවණයට NaOH 15cm³ ක් එකතු කළ විට ලැබෙන ද්‍රාවණයේ pH අගය ගණනය කරන්න.
- ඉහත (iv) හි පවතින පද්ධතියට 0.1 moldm⁻³ වන HCl 1cm³ ක් එකතු කළ විට pH අගය අඩුවේ ද/ වැඩිවේ ද / වෙනස් නොවේ ද? ඔබේ පිළිතුර පැහැදිලි කරන්න.
- සමකතා ලක්ෂ්‍යේ පවතින ද්‍රාවණයට 0.1 moldm⁻³ ක් වන HCl 10cm³ ක් එකතු කළ විට නව pH අගය ගණනය කරන්න.

(ලකුණු 7.0)

7. (a) 25 °C දී සිදු වන පහත ප්‍රතික්‍රියාව සලකන්න.

25 °C දී ΔH_f^θ හා ΔS^θ සඳහා පහත දත්ත ලබා දී ඇත.

	$\Delta H_f^\theta / \text{kJmol}^{-1}$	$\Delta S^\theta / \text{JKmol}^{-1}$
$\text{PbCl}_{2(s)}$	-359	136
$\text{Pb}_{(aq)}^{2+}$	-1.7	10.5
$\text{Cl}_{(aq)}^{-}$	-167	57

- (i) 25 °C දී මෙම ප්‍රතික්‍රියාව ස්වයංසිද්ධව සිදුවේද? පිළිතුර පැහැදිලි කරන්න. (ගණනයක් ඇතුළත් කරන්න.)
- (ii) මෙම ප්‍රතික්‍රියාව T °C දී ස්වයංසිද්ධව වේ. T සඳහා නිශ්චය හැකි අවම උෂ්ණත්වය ගණනය කරන්න.
- (iii) ඉහත (ii) හි ගණනයේ දී භාවිත කළ උපකල්පන සඳහන් කරන්න.

(ලකුණු 4.0)

- (b) (i) T °C උෂ්ණත්වයේ දී A හා B වලින් සෑදුණු පරිපූර්ණ ද්වයාංගී ද්‍රාවණයක් සමඟ සමතුලිතව ඇති එහි වාෂ්ප කලාපයේ මවුල භාග පිළිවෙළින් Y_A හා Y_B වන අතර ද්‍රව කලාපයේ මවුල භාග X_A හා X_B වේ. එම උෂ්ණත්වයේදී A හා B හි සංතෘප්ත වාෂ්ප පීඩන පිළිවෙළින් P_A^0 හා P_B^0 වේ.

$$Y_A = \frac{P_A^0 X_A}{P_A^0 X_A + P_B^0 X_B} \text{ බව පෙන්වන්න.}$$

- (ii) 60 °C දී බෙන්සීන් හා ටොලුවීන් අඩංගු ද්වයාංගී ද්‍රාවණයක් එහි වාෂ්ප කලාපය සමඟ සමතුලිතතාවයේ ඇත. ද්‍රව කලාපයේ ඇති බෙන්සීන් හා ටොලුවීන් මවුල අනුපාතය 2:3 ක් වන අතර 60 °C උෂ්ණත්වයේ දී බෙන්සීන් හා ටොලුවීන් හි සංතෘප්ත වාෂ්ප පීඩන පිළිවෙළින් $5 \times 10^4 \text{ Pa}$ හා $2 \times 10^4 \text{ Pa}$ වේ.
- ද්‍රාවණ පරිපූර්ණව හැසිරේ යැයි සලකන්න.

- (I) වාෂ්ප කලාපයේ බෙන්සීන් හා ටොලුවීන් හි මවුල භාග ගණනය කරන්න.
- (II) එම අවස්ථාවේ දී වායු කලාපයේ මුළු පීඩනය ගණනය කරන්න.
- (III) ඉහත ගණනය කිරීම් හා දී ඇති තොරතුරු පදනම් කර ගනිමින්
- බෙන්සීන් හි සංතෘප්ත වාෂ්ප පීඩනය
 - ටොලුවීන් හි සංතෘප්ත වාෂ්ප පීඩනය
 - ඉහත (II) කොටසට අදාළ මුළු පීඩනය යන කොටස් ඇතුළත් කරමින්

60 °C දී බෙන්සීන් හා ටොලුවීන් මිශ්‍රණයේ වාෂ්ප පීඩන සංයුති සටහන ඇඳ දක්වන්න.

(ලකුණු 5.0)

- (c) X ද්‍රාවණයෙහි ලෝහ කැටායන හතරක් අඩංගු වේ. මෙම කැටායන හඳුනාගැනීම සඳහා පහත පරීක්ෂණ සිදු කරන ලදී.

	පරීක්ෂාව	නිරීක්ෂණය
(1)	X ද්‍රාවණයෙන් කොටසකට වැඩිපුර NaOH එක් කරන ලදී.	අවක්ෂේපයක් ලැබේ (P_1)
(2)	ඉහත (1) හි ලැබෙන පෙරණයට තනුක HCl බිංදු වශයෙන් එක් කරන ලදී.	අවක්ෂේපයක් ලැබේ. (P_2)
(3)	ඉහත P_2 අවක්ෂේපය වෙන් කර එයට වැඩිපුර NH_3 එක් කරන ලදී.	අවක්ෂේපය දිය වේ.
(4)	ඉහත P_1 අවක්ෂේපයට වැඩිපුර NH_3 එක් කරන ලදී.	වර්ණවත් ද්‍රාවණයක් (S_1) සමඟ අවක්ෂේපයක් ලබා දේ. (P_3)

(5)	ඉහත P ₃ අවක්ෂේපයට තනුක HCl එක් කර NH ₄ SCN එක් කරන ලදී.	ලේ රතු පැහැ ද්‍රාවණයක් ලැබුණි.
(6)	ඉහත (4) හි වර්ණවත් ද්‍රාවණයට (S ₁) වැඩිපුර HNO ₃ එක් කර H ₂ S මුළුලනය කරන ලදී.	කළු පැහැ අවක්ෂේපයක් ලැබුණි. (P ₄)
(7)	ඉහත (6) හි පෙරනයට සාන්ද්‍ර HCl එක් කරන ලදී.	නිල් පැහැ ද්‍රාවණයක් (S ₂) ලැබුණි

- (i) X ද්‍රාවණයෙහි අඩංගු ලෝහ කැටායන හතර හඳුනාගන්න.
 - (ii) P_1, P_2, P_3, P_4 අවක්ෂේප හඳුනාගන්න.
 - (iii) (5) පියවරෙහි නිරීක්ෂණ ලබා දෙන සංයෝග හඳුනා ගන්න.
 - (iv) S_1 හා S_2 ද්‍රාවණවල වර්ණයට හේතුවන, සංගත සංකීර්ණවල රසායනික සූත්‍රය දක්වා ඒවායේ IUPAC නම ලියන්න.
 - (v) S_2 ද්‍රාවණයේ අඩංගු සංගත සංකීර්ණය ඔක්සලේට් අයනය සමඟ අන්ධනලිය ජ්‍යාමිතියක් සහිත අයනයක් සාදයි. එහි ව්‍යුහය අඳින්න.
- (ලකුණු 6.0)

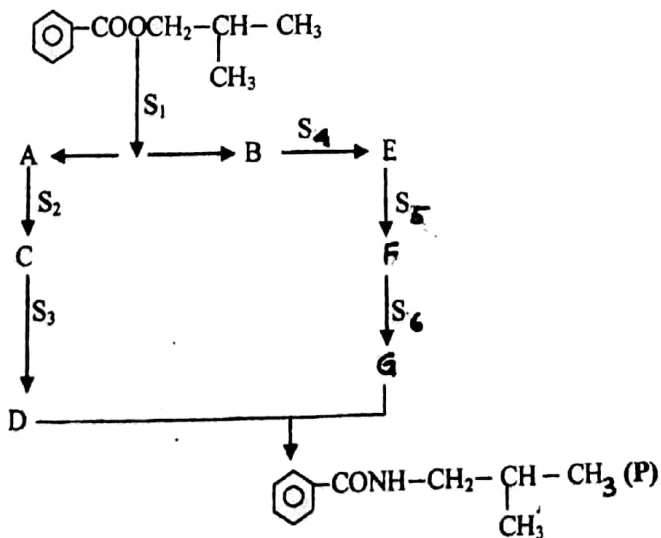
C କୋଭିଡ ରଚିତା

- ප්‍රශ්න දෙකකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න. (එක් එක් ප්‍රශ්නයට ලකුණු 15 බැගින් ලැබේ.)

8. (a) එකම කාබනික සංයෝගය ලෙස $\text{C}_6\text{H}_5\text{COOCH}_2\text{CH}(\text{CH}_3)_2$ හා වූ කමේන් (P) සංයෝගය

සංශ්ලේෂණය කිරීම සඳහා ප්‍රතික්‍රියා අනුක්‍රමයක් පහත දී ඇත.

A, B, C, D, E, F, G යන සංයෝගවල ව්‍යුහ ඇදීමෙන් සහ S_1 සිට S_7 පියවර සඳහා සුදුසු ප්‍රතිකාරක ලැයිස්තුවේ දී ඇති ඒවායින් පමණක් කෝරාගෙන ලිවීමෙන්, මෙම ප්‍රතික්‍රියා අනුක්‍රමය සම්පූර්ණ කරන්න.

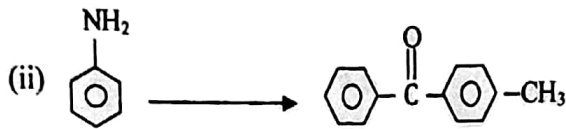
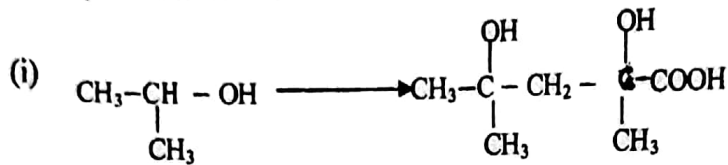

ප්‍රතිකාරක ඇසින්

NaOH(aq) , H_2SO_4 , PCl_5 , H^+/KMnO_4 , LiAlH_4 , විශ්ලිଷ්ට, NH_3

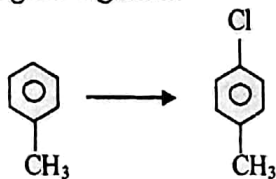
(ප්‍ර. 7.5)

(b) පහත සඳහන් පරිවර්තන පියවර 4 කට වඩා නොවැඩි පියවර සංඛ්‍යාවකින් සිදු කරන්නේ කෙසේ ද?

(ලකුණු 3.0)

(c) පහත ප්‍රතික්‍රියාව සලකන්න.

(i) මෙම ප්‍රතික්‍රියාව සිදු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය වන ප්‍රතික්‍රියා තත්ව හා ප්‍රතිකාරක හඳුනාගන්න.

(ii) ඉහත පියවර සඳහා යාන්ත්‍රණ ලියා දක්වන්න. (ලකුණු 3.0)

(d) එයිල් ඇමින් සහ එතනමයිඩ් යන සංයෝග දෙක අතරින් වඩා භාෂ්මික වන්නේ කුමක් ද? හේතු දක්වමින් සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 1.5)

9. (a) X නම් ඛනිජයක සහ සාම්පලයක FeS, Cu₂S සහ නිශ්ක්‍රීය ද්‍රව්‍යයක් අඩංගු වේ. එක් එක් ද්‍රව්‍යයේ ස්කන්ධ ප්‍රතිශතය නිර්ණය කිරීම සඳහා පහත පරීක්ෂණය සිදු කරන ලදී.

X සාම්පලයකින් 4.0 g ක් සම්පූර්ණයෙන් ප්‍රතික්‍රියා කරවීම සඳහා 1.0 moldm⁻³ KMnO₄ ජලීය ද්‍රාවණයකින් ආම්ලික මාධ්‍යයේදී 44.00 cm³ වැය වේ. මෙහිදී SO₂, Mn²⁺, Fe³⁺ සහ Cu²⁺ සෑදේ. මෙම තත්ව යටතේදී සෑදුණු SO₂ තව දුරටත් KMnO₄ සමඟ ප්‍රතික්‍රියා නොකරයි. පසුව SO₂ රත් කර ඉවත් කරන ලදී.

ඉහත ලැබුණු ද්‍රාවණය SO₂ ඉවත් කළ පසු, සහ KI සමඟ පිරිසම් කරන ලදී. මුක්ත වූ අයඩින් 1.0 moldm⁻³ Na₂S₂O₃ සමඟ අනුමාපනය කරන ලදී. මෙම සම්පූර්ණ ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා වැය වූ පරිමාව 40.00 cm³ ක් වේ. (Cu = 64, S = 32, Fe = 56)

(i) ඉහත අනුමාපන දෙකෙහිදී සිදුවන ප්‍රතික්‍රියා සඳහා තුලිත රසායනික සමීකරණ ලියන්න.

(ii) X ඛනිජයේ අඩංගු FeS සහ Cu₂S හි ස්කන්ධ ප්‍රතිශත සොයන්න.

(iii) එක් එක් අනුමාපනයේදී භාවිතා කළ ද්‍රව්‍යය සඳහන් කරන්න.

(ලකුණු 8.0)

(b) A නම් සංයෝගය d ගොනුවේ මූල ද්‍රව්‍යයක ලවණයකි. එය ජලයේ දියවී වර්ණවත් B නම් සංගත සංකීර්ණයක් සාදයි.

B ද්‍රාවණයට AgNO_{3(aq)} එකතු කළ විට C නම් අවක්ෂේපය සෑදේ. එය ත. HNO₃ හි අද්‍රාව්‍ය වේ.

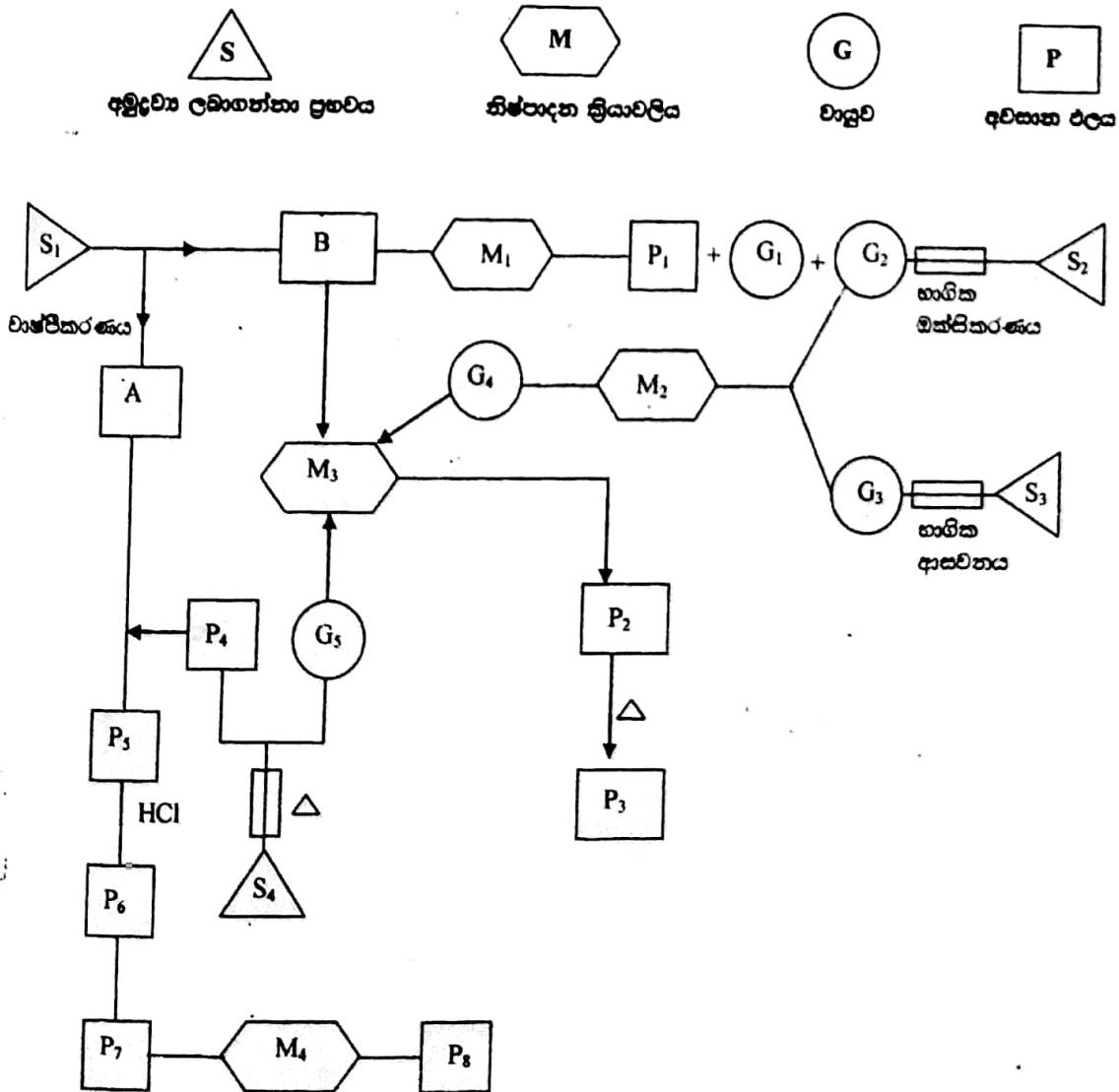
B ද්‍රාවණයට BaCl_{2(aq)} එකතු කළ විට අවක්ෂේපයක් නොසෑදේ. B ද්‍රාවණය ක්ලෝරීන් දියර පරීක්ෂාවට පිළිතුරු නොදේ.

B ද්‍රාවණයට $\text{NH}_3(\text{aq})$ එකතු කළ විට D නම් වර්ණයක් අවක්ෂේපය සෑදේ. එය වැඩිපුර $\text{NH}_3(\text{aq})$ හි අද්‍රාව්‍ය වේ. B ද්‍රාවණයට H_2S වායුව යැවූ විට E වර්ණයක් අවක්ෂේපය සෑදේ. එය කලු සාට නොවේ. නමුත් B ද්‍රාවණය ආම්ලික මාධ්‍යයේදී H_2S වායුව යැවූ අවක්ෂේපයක් නොසෑදයි.

- A ලවණය හඳුනා ගන්න.
- A හි අඩංගු d ගොනුවේ ලෝහ කැටායනයේ ඉලෙක්ට්‍රෝන වින්‍යාසය ලියන්න.
- B, C, D සහ E වල රසායනික සූත්‍ර ලියන්න.
- D වාතයට නිරාවරණය කළ විට සෑදෙන ඵලයේ සූත්‍රය සහ වර්ණය දක්වන්න.
- ඉහත (iv) හි දැක් වූ ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා තුළිත රසායනික සමීකරණය ලියන්න.
- ඉහත (iv) හි දැක් වූ ප්‍රතික්‍රියාව ජල තත්ව පරාමිතිය නිර්ණය කිරීමේ ප්‍රමාණාත්මක විශ්ලේෂණ ක්‍රමයක් ලෙස භාවිත කරයි. මෙම ක්‍රමයේ නම් සඳහන් කරන්න. එමගින් මැනිය හැකි ජල තත්ත්ව පරාමිතිය දක්වන්න.

(ලකුණු 7.0)

10. (a) පහතක ගැලීම් සටහනේ දක්වා ඇත්තේ කාර්මික නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලි කිහිපයකි.

- (i) S_1, S_2, S_3 හා S_4 ලෙස දක්වා ඇති අමුද්‍රව්‍ය ලබාගන්නා ප්‍රභවයන් මොනවා ද?
- (ii) S_1 ප්‍රභවයෙන් ලබාගන්නා වූ A හා B ලෙස දක්වා ඇත්තේ කුමක්දැයි සඳහන් කරන්න.
- (iii) M_1, M_2, M_3 හා M_4 ලෙස දක්වා ඇති නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලි සැකවින් දක්වන්න.
- (iv) G_1, G_2, G_3, G_4, G_5 ලෙස නිපදවා ඇති වායූන් මොනවා ද?
- (v) $P_1, P_2, P_3, P_4, P_5, P_6, P_7$ හා P_8 ලෙස දක්වන ලද එලයන් නම් කරන්න.
- (vi) M_2 නම් නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියට අදාළ ප්‍රතිකාරක හා ප්‍රතික්‍රියා තත්ත්ව මොනවා ද?

(ලකුණු 7.0)

- (b) (i) ගෘහස්ථ ගැස් සිලින්ඩරයක අඩංගු ද්‍රව පෙට්‍රෝලියම් වායුවේ ප්‍රධාන සංඝටක වායු දෙක මොනවා ද?
- (ii) පෙට්‍රෝලියම් වායු භාවිතයේදී වායු කාන්දුවීමක් සිදු වේ නම් එය හඳුනා ගැනීමට යොදනු ලබන රසායනික ද්‍රව්‍යය කුමක් ද?
- (iii) ඉහත (i) හා (ii) කොටස් හි දැක් වූ වායූන් පරිසරයට නිදහස් වීමෙන් වායුගෝලීය සංයුතිය වෙනස් විය හැක. මේ නිසා ඇතිවන පාරිසරික ගැටලු දෙකක් දක්වන්න.
- (iv) ඉහත (ii) හි දැක්වූ වායුව පරිසරයට නිදහස් වීම නිසා ඇති විය හැකි හානි දිගු කාලීන ඇතිකරන අභියතකර බලපෑම් 2 ක් ලියන්න.

(ලකුණු 4.0)

- (c) කඳුකර ප්‍රදේශවල කෘෂිකාර්මික කටයුතු සඳහා අතිරික්ත කෘෂි රසායනික භාවිතය නිසා ජලයේ බැර ලෝහ සාන්ද්‍රණය වැඩිවේ යයි පරිසරවේදීන් පවසයි.

- (i) කෘෂි රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතයෙන් ජලයට එකතු වියහැකි බැර ලෝහ 3 ක් ලියන්න.
- (ii) ජල සාම්පලයක ඇති බැර ලෝහ සංයුතිය ප්‍රකාශ කිරීම සඳහා වඩාත් ප්‍රායෝගික ඒකක දෙකක් සඳහන් කරන්න.
- (iii) "ජලයේ දියවී ඇති බැර ලෝහ සංයුතිය සෙවීමේදී වඩාත්ම සුදුසු ජල තත්ව පරාමිතිය සන්නායකතාවය ලෙස ශිෂ්‍යයෙක් පවසයි" එම ප්‍රකාශය සමග ඔබ එකඟවන්නේ ද? පැහැදිලි කරන්න.
- (iv) රසායනිකව බැර ලෝහ සඳහා ඉදිරිපත් කර ඇති නිර්නායකය දක්වන්න.
- (v) පානීය ජලයේ බැර ලෝහ කිබීම නිසා දරුවන්ට ඇතිවන බලපෑම් දෙකක් දක්වන්න.

(ලකුණු 4.0)

Visakha Vidyalaya , Colombo -05

පූර්ව පුහුණු පරීක්ෂණය - Pre Training Test (PTT - 64)

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය - 2021 අගෝස්තු

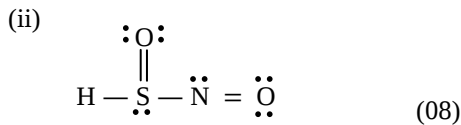
Marking Scheme

A - කොටස - ව්‍යුහගත රචනා

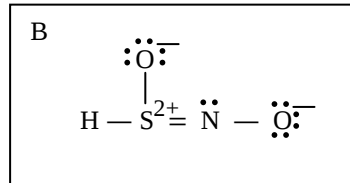
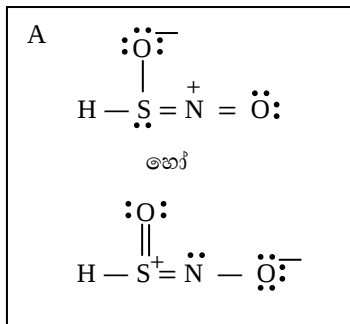
- 01.(a) (i) Li (04)
 (ii) N (04)
 (iii) Al (04)
 (iv) S හා F (03 x 2)
 (v) Li හා Mg (03 x 2)
 (vi) Mg හා O (03 x 2)

(a කොටසට ලකුණු 30)

- (b) (i) X - S / සල්ෆර්
 Y - O / ඔක්සිජන්
 Z - N / නයිට්‍රජන් (02 x 3 = 06)

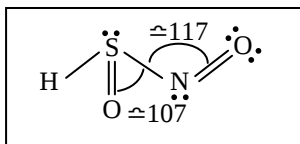

(iii)

(05 x 2 = 10)

(iv)

(08)

(v)

	X	Z
VSEPR යුගල	4	3
ඉ.යු. ජ්‍යාමිතිය	චතුර්ශ්‍රීක	තලීය ත්‍රිකෝණාකාර
හැඩය	ත්‍රිකෝණික පිරමීඩ	කෝණික
මුහුම්කරණය	sp ³	sp ²

(01 x 8 = 08)

(b කොටසට ලකුණු 40)

- (c) (i) N₂ < N₃⁻ < N₂H₂ < N₂H₄
 (ii) HCOH < HCOOH < HCN < CO₂
 (iii) NO < Cl₂O₇ < P₂O₅ < SiO₂
 (iv) PH₃ < PF₃ < NF₃ < NH₃

(v) Cu < Ag < I < Pb

(06 x 5 = 30)

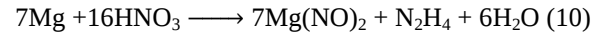
(c කොටසට ලකුණු 30)

02.(a) (i) Mg (04)

- (ii) B - H₂ C - Mg(OH)₂
 D - MgO E - Mg₃N₂
 F - NH₃

(04 x 5 = 20)

(iii)

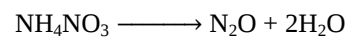
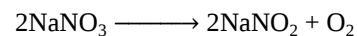
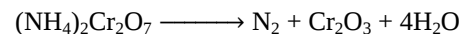
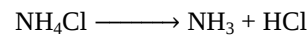
(iv) මිශ්‍ර ලෝහ සෑදීම, ගිනි කෙළි සෑදීම හෝ

වෙනත්(02)

- (v) NaH - භාෂ්මික MgH₂ - භාෂ්මික
 AlH₃ - උභයගුණී SiH₄ - ආම්ලික
 PH₃ - ආම්ලික H₂S - ආම්ලික
 HCl - ආම්ලික

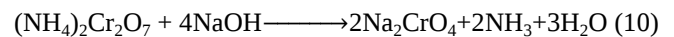
(02 x 7 = 14)

(a කොටසට ලකුණු 50)

(b) (i) A - LiNO₃B - NH₄ClC - (NH₄)₂Cr₂O₇D - NaNO₃E - NH₄NO₃ (04 x 5 = 20)(ii) 4LiNO₃ → 2Li₂O + 4NO₂ + O₂

(04 x 5 = 20)

(iii)

(b කොටසට ලකුණු 50)

03.(a) (i) H_{2(g)} + I_{2(g)} ⇌ 2HI_(g) (07)

$$(ii) R = K_2 [H_{2(g)}] [I_{(g)}]^2 \quad (07)$$

$$(iii) R = K_2 [H_{2(g)}] [I_{(g)}]^2 \quad (03)$$

$$K_C = \frac{[I_{(g)}]^2}{[I_{2(g)}]} \quad (03)$$

$$[I_{(g)}]^2 = K_C [I_{2(g)}]$$

$$\therefore R = K_C K_2 [H_{2(g)}] [I_{2(g)}] \quad (03)$$

$$R = K [H_{2(g)}] [I_{2(g)}] \quad (03)$$

$$\therefore K_C = \frac{K}{K_2} \quad (03)$$

(iv) ත්‍රි අණුක ප්‍රතික්‍රියාවකි. (05)

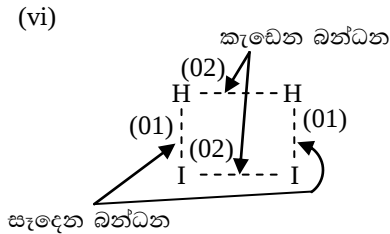
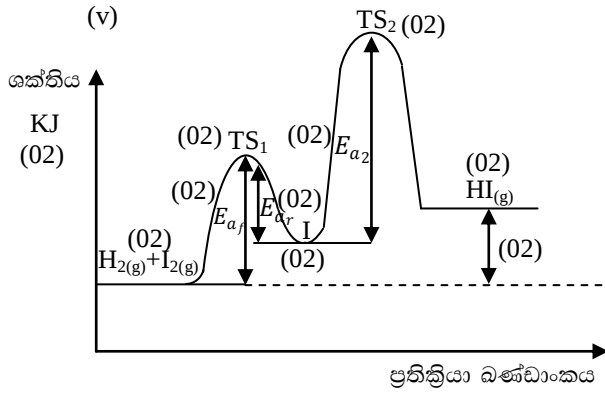

www.iexahub.com

Your Trusted Partner for Exam Success

Past Papers • Model Answers • Study Resources

(a කොටසට ලකුණු 60)

(b) (i) $R_f = K_f [X_{2(g)}] [Y_{2(g)}]$ (03)

$R_r = K_r [XY_{(g)}]^2$ (03)

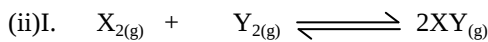
$R_f = R_r$ (02)

$K_f [X_{2(g)}] [Y_{2(g)}] = K_r [XY_{(g)}]^2$ (02)

$\frac{K_f}{K_r} = \frac{[XY_{(g)}]^2}{[X_{2(g)}] [Y_{2(g)}]} = K_C$ (02)

$K_C = \frac{1.7 \times 10^{-19} \text{ mol}^{-1} \text{ dm}^{-3} \text{ s}^{-1}}{2.4 \times 10^{-21} \text{ mol}^{-1} \text{ dm}^{-3} \text{ s}^{-1}}$ (02)

$K_C = 70.8$ (02)

ආරම්භක 0 0 0.5 (03)

mol

සමතුලිත x $x = 0.05$ $0.5 - 2x$ (03)

mol

සමතුලිත $\frac{x}{v}$ $\frac{x}{v}$ $(0.5 - 2x)$ (03)

සාන්ද්‍රණය

මුළු පරිමාව V නම්

$K_C = \frac{[XY_{(g)}]^2}{[X_{2(g)}] [Y_{2(g)}]}$ (03)

$= \frac{(0.5 - 2 \times 0.05)^2}{(0.05)^2}$ (02)

$\sqrt{K_C} = \frac{0.4}{0.05} = 8$

$\therefore K_C = 64$ (02)

II. උෂ්ණත්වය වැඩි වන විට K_C අඩු වී ඇත. (02)

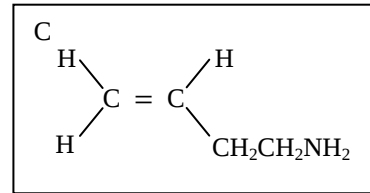
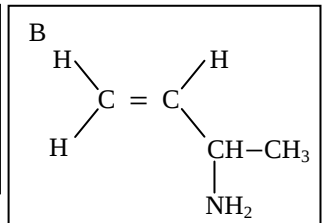
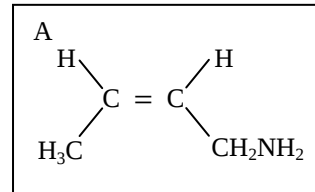
$[XY]$ ට සාපේක්ෂව $[X_2][Y_2]$ වැඩි වී ඇත. (02)

පසු ප්‍රතික්‍රියාව දිරිමත් වී ඇත. / තාප අවශෝෂකය (02)

$\therefore$ ඉදිරි ප්‍රතික්‍රියාව තාපදායකය. (02)

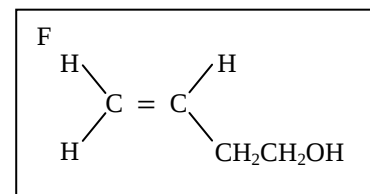
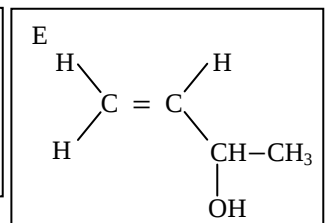
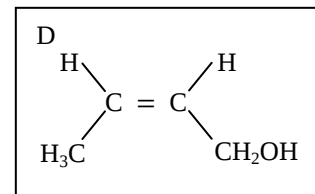
(b කොටසට ලකුණු 40)

04.(a) (i)

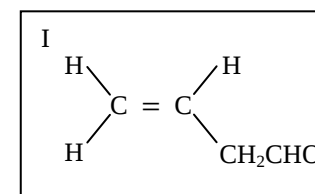
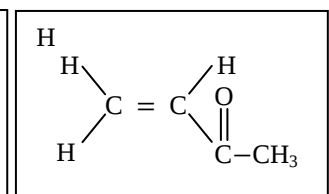
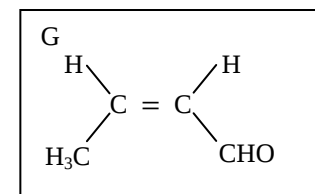
(03 x 3 = 09)

(ii)

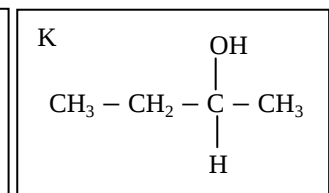
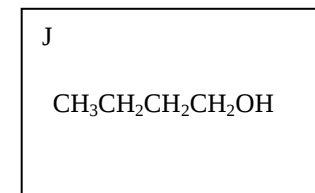
(03 x 3 = 09)

(iii)

(03 x 3 = 09)

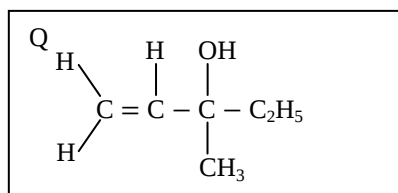
(iv)

(03 x 2 = 06)

(v) ස්ථාන සමාවයවිකතාව (03)

(J හා K නිවැරදි නම් පමණක් ලකුණු ලැබේ)

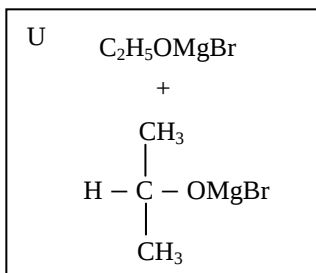
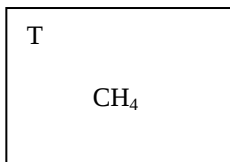
$$\begin{array}{c} \text{P} \\ \text{H} \quad \text{H} \\ \diagdown \quad | \\ \text{C} = \text{C} - \text{C} = \text{N} - \text{C}_2\text{H}_5 \\ \diagup \quad | \\ \text{H} \quad \text{CH}_3 \end{array}$$

(a කොටසට ලකුණු 42)

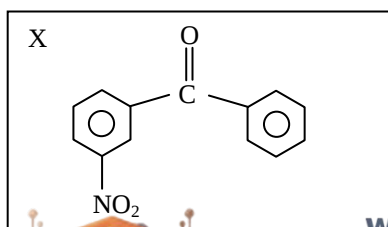
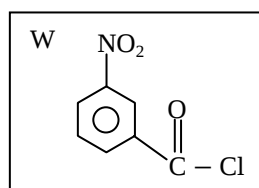
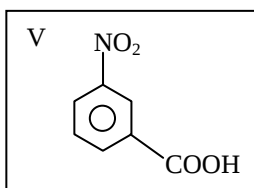
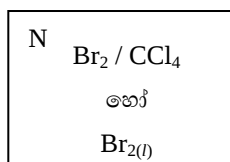
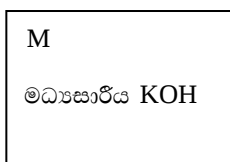
S

$$\begin{array}{c} \text{OH} \\ | \\ \text{H} - \text{C} - \text{CH}_3 \\ | \\ \text{CH}_3 \end{array} + \text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$$

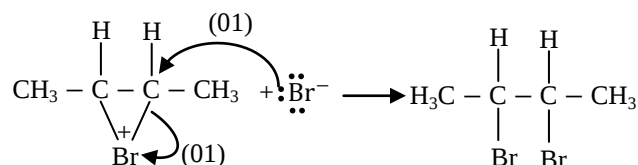
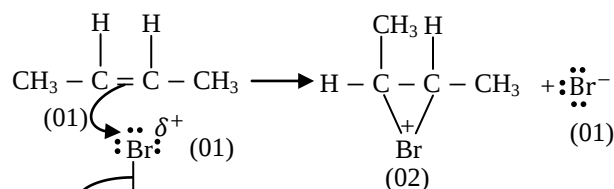
(S හි එක් එලයක් සඳහා වුවද මුළු ලකුණු හිමිවේ)

(S ට අනුරූපව එක් ඵලයක වුවද මුළු ලකුණු හිමිවේ)

(iii)

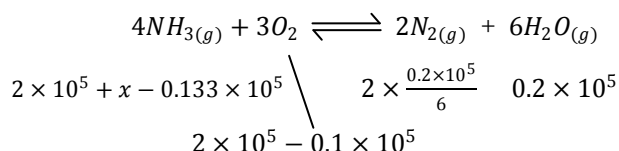

(b කොටසට ලැබුණු 58)

$$= 1 \times 10^{10} Pa^2 \quad (05)$$

$$P_2 = \frac{1 \times 10^5 \times 600}{300} \quad (04)$$

$$\frac{2 \times 10^5 + x}{-0.133 \times 10^5} \quad \frac{2 \times 10^5 + x}{-0.133 \times 10^5}$$

$$= 2 \times 10^5 + x - 0.133 \times 10^5 Pa$$

$$= 2 \times 10^5 + x - 0.133 \times 10^5 + 1.9 \times 10^5 + 0.067 \times 10^5$$

$$+ 0.2 \times 10^5 \times 2 \times 10^5 + x = 7 \times 10^5 \quad (05)$$

$$2x + 6.034 \times 10^5 = 7 \times 10^5$$

$$2x = 0.966 \times 10^5$$

$$x = 0.483 \times 10^5 \quad (04)$$

$$P_{NH_3} = 2 \times 10^5 + 0.483 \times 10^5 - 0.133 \times 10^5$$

$$= 2.35 \times 10^5 Pa \quad (04)$$

$$P_{H_2S} = 1.483 \times 10^5 Pa \quad (04)$$

$$K_P = P_{NH_3(g)} \times P_{H_2S(g)} \quad (04)$$

$$= 2.35 \times 10^5 Pa \times 1.483 \times 10^5 Pa \quad (04)$$

$$= 3.485 \times 10^{10} Pa^2 \quad (05)$$

II. පළමු ප්‍රතික්‍රියාව, තාප අවශෝෂක වේ.

උෂ්ණත්වය 300K සිට 600K දක්වා වැඩි වීමේදී K_P අගය ඉහළ ගොස් ඇත. එනම් ප්‍රතිඵල ප්‍රමාණය වැඩිවේ. ලේවැටිලියර් මූලධර්මයට අනුව උෂ්ණත්වය වැඩිකළ විට එල වැඩි වනුයේ ප්‍රතික්‍රියාව තාප අවශෝෂක බැවිනි. (05)

$$III. K_P = \frac{P_{N_2(g)}^2 \cdot P_{H_2O(g)}^6}{P_{NH_3(g)}^4 \cdot P_{O_2(g)}^3} \quad (04)$$

$$= \frac{(0.067 \times 10^5)^2 \cdot (0.2 \times 10^5)^6 \cdot Pa^8}{(2.35 \times 10^5)^4 \cdot (1.9 \times 10^5)^3 \cdot Pa^7} \quad (04)$$

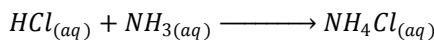
$$= \frac{4.489 \times 10^{-3} \times 10^{10} \cdot 6.4 \times 10^{-5} \times 10^{30}}{30.49 \times 10^{20} \times 6.86 \times 10^{15}}$$

$$= 1.373 \times 10^{-4} Pa \quad (02)$$

(a කොටසට ලකුණු 90)

$$(b) (i) CHCl_3 \text{ ස්ථරය තුළ } n_{HCl} = \frac{0.01}{1000} \times 20$$

$$= 2 \times 10^{-4} mol \quad (03)$$

$$n_{HCl} : n_{NH_3} = 1:1 = 2 \times 10^{-4} mol \quad (03)$$

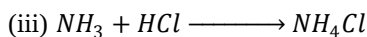
$$[NH_3(CHCl_3)] = \frac{2 \times 10^{-4} \times 10^3}{10}$$

$$= 2 \times 10^{-4} moldm^{-3} \quad (04)$$

$$(ii) K_D = \frac{[NH_3(aq)]}{[NH_3(CHCl_3)]} \quad (04)$$

$$20 = \frac{[NH_3(aq)]}{0.02} \quad (04)$$

$$\therefore [NH_3(aq)] = 2 \times 10^{-1} moldm^{-3} \quad (04)$$

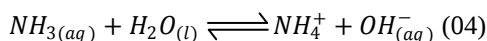
$$[NH_4^+] = \frac{1 \times 10^{-2} \times 10^3}{200}$$

$$= 0.05 moldm^{-3} \quad (03)$$

$$pOH = 6$$

$$[OH^-] = \text{antilog} 6$$

$$= 10^{-6} moldm^{-3} \quad (03)$$

$$K_b = \frac{[NH_4^+][OH_{(aq)}^-]}{[NH_{3(aq)}]} \quad (04)$$

$$= \frac{5 \times 10^{-2} \times 10^{-6} mol^2 dm^{-6}}{4 \times 10^{-1} moldm^{-3}} \quad (04)$$

$$= 1.25 \times 10^{-7} moldm^{-3} \quad (04)$$

(iv)

ආරම්භක $[NH_3]$

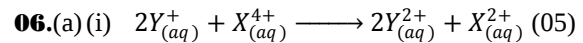
$$= n_{NH_3(CHCl_3)} + n_{NH_3(aq)} + n_{NH_3} \quad (04+04)$$

$$= \left(\frac{2 \times 10^{-2}}{1000} \times 100 + \frac{4 \times 10^{-1}}{1000} \times 200 + \frac{0.1}{1000} \times 100 \right) \times 10^3 \quad (04)$$

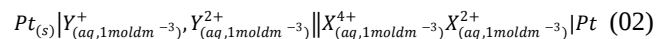
$$= \frac{2 \times 10^{-2} + 8 \times 10^{-2} + 1 \times 10^{-2}}{100} \times 10^3$$

$$= 0.92 moldm^{-3} \quad (04)$$

(b කොටසට ලකුණු 60)

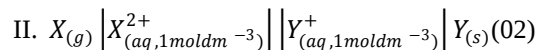
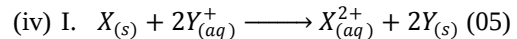
(ii)

$$(iii) E_{cell}^{\theta} = E_{cathode}^{\theta} - E_{anode}^{\theta}$$

$$= 0.6V - 0.13V$$

$$= 0.47V \quad (02)$$

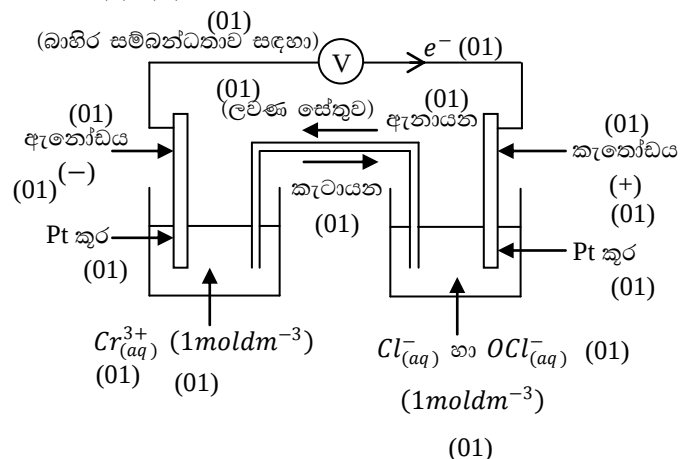

$$III. E_{cell}^{\theta} = E_{cathode}^{\theta} - E_{anode}^{\theta}$$

$$= 1.2V - (-1.00V)$$

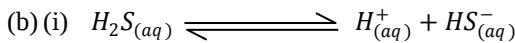
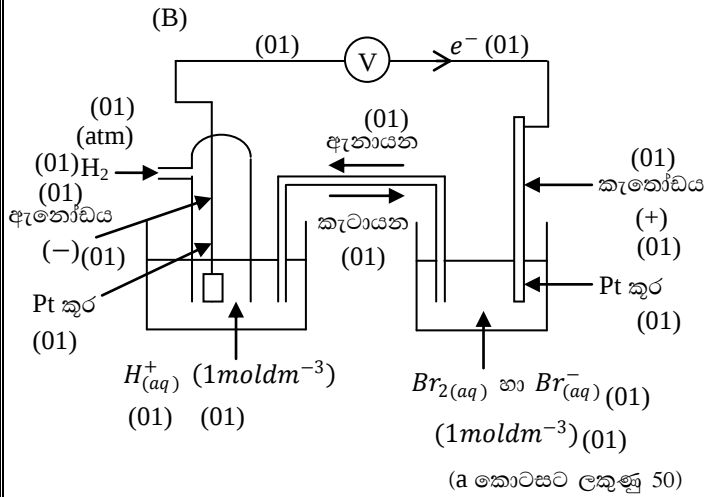
$$= 2.2V \quad (02)$$

(ii) (A)

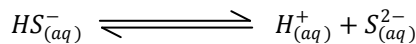

MCQ PTT - 64

(1) 4	(11) 4	(21) 2	(31) 1	(41) 2
(2) 2	(12) 5	(22) 2	(32) 2	(42) 2
(3) 2	(13) 3	(23) 5	(33) 5	(43) 1
(4) 2/5	(14) 2	(24) 3	(34) 4	(44) 3
(5) 4	(15) 3	(25) 2	(35) 3	(45) 4
(6) All	(16) 4	(26) 5	(36) 1	(46) 1
(7) 3	(17) 2	(27) 3	(37) 4	(47) 4
(8) 3	(18) 1	(28) 4	(38) 5	(48) 4
(9) 4	(19) 4	(29) 5	(39) 4	(49) 4
(10) 2	(20) 4	(30) 3	(40) 2	(50) 3

$$K_{a1} = \frac{[H^+_{(aq)}][HS^-_{(aq)}]}{[H_2S(aq)]} \quad (1) \quad (02)$$

$$K_{a2} = \frac{[H^+_{(aq)}][S^{2-}_{(aq)}]}{[HS^-_{(aq)}]} \quad (2) \quad (02)$$

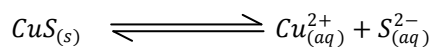
$$(1) \times (2) \quad K_{a1} \times K_{a2} = \frac{[H^+_{(aq)}]^2 [S^{2-}_{(aq)}]}{[H_2S(aq)]} \quad (02)$$

$$1 \times 10^{-7} \text{ mol dm}^{-3} \times 1 \times 10^{-14} \text{ mol dm}^{-3}$$

$$= \frac{(0.02 \text{ mol dm}^{-3})^2 [S^{2-}_{(aq)}]}{0.01 \text{ mol dm}^{-3}}$$

$$= [S^{2-}_{(aq)}] = \frac{1 \times 10^{-23}}{4 \times 10^{-4}} = 0.25 \times 10^{-19}$$

CuS සඳහා,

$$K_{SP} = [Cu^{2+}_{(aq)}][S^{2-}_{(aq)}] \quad (02)$$

CuS හි අයනික ගුණිතය,

$$= 1 \times 10^{-2} \text{ mol dm}^{-3} \times 0.25 \times 10^{-19} \text{ mol dm}^{-3}$$

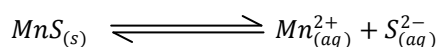
$$= 2.5 \times 10^{-22} \text{ mol}^2 \text{ dm}^{-6} \quad (02)$$

$\therefore K_{SP} < \text{අයනික ගුණිතය} \quad (02)$

$\therefore CuS$ අවක්ෂේප වේ. (02)

MnS සඳහා,

$$K_{SP} = [Mn^{2+}_{(aq)}][S^{2-}_{(aq)}] \quad (02)$$

MnS හි අයනික ගුණිතය,

$$= 2 \times 10^{-3} \text{ mol dm}^{-3} \times 0.25 \times 10^{-19} \text{ mol dm}^{-3}$$

$$= 0.5 \times 10^{-22} \text{ mol}^2 \text{ dm}^{-6} \quad (02)$$

$K_{SP} > \text{අයනික ගුණිතය} \quad (02)$

$\therefore MnS$ අවක්ෂේප නොවේ. (02)

(ii) MnS අවක්ෂේප වීම සඳහා නිශ්චය යුතු $[S^{2-}]$ සෙවීම

$$K_{SP} = [Mn^{2+}_{(aq)}][S^{2-}_{(aq)}]$$

$$[S^{2-}_{(aq)}] = \frac{5 \times 10^{-11} \text{ mol}^2 \text{ dm}^{-6}}{2 \times 10^{-3} \text{ mol dm}^{-3}}$$

$$= 2.5 \times 10^{-8} \text{ mol dm}^{-3} \quad (02)$$

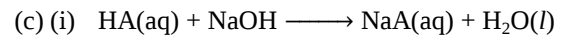
එම $[S^{2-}_{(aq)}]$ ලබාදෙන $[H^+_{(aq)}]$

$$K_1 \cdot K_2 = \frac{[H^+_{(aq)}]^2 [S^{2-}_{(aq)}]}{[H_2S(aq)]} \quad (02)$$

$$[H^+_{(aq)}]^2 = \frac{1 \times 10^{-21} \text{ mol dm}^{-3} \times 0.01 \text{ mol dm}^{-3}}{2.5 \times 10^{-8}}$$

$$\therefore [H^+_{(aq)}] = 2 \times 10^{-8} \text{ mol dm}^{-3} \quad (02)$$

(b කොටසට ලකුණු 30)

ප්‍රස්තාරයට අනුව සමකතා ලක්‍ෂ්‍යයේ pH අගය

භාජිත අගයක පවතී. අනුමාපනය සඳහා භාවිත

කළ භාජිත දුබල භාජිතයක් බැවින් ප්‍රභල අම්ලයක්

භාවිත කළේ නම් සමකතා ලක්‍ෂ්‍යයේ pH අගය 7

විය යුතුය. එම නිසා මෙහිදී භාවිත කළ අම්ලය දුබල

අම්ලයක් විය යුතුය. (05)

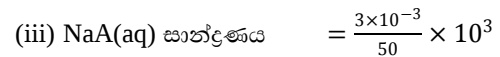

$$n_{NaOH} = n_{HA}$$

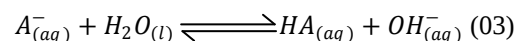
$$\therefore HA \text{ මවුල ප්‍රමාණය} = 3 \times 10^{-3}$$

$$[HA(aq)] = \frac{3 \times 10^{-3}}{20} \times 10^3 \quad (03)$$

$$= 0.15 \text{ mol dm}^{-3} \quad (05)$$

$$= 0.06 \text{ mol dm}^{-3} \quad (03)$$

$$(0.06 - x) \quad x \quad x$$

$$K_b = \frac{[HA][OH^-]}{[A^-]} \quad (02)$$

සමකතා ලක්‍ෂ්‍යයේ pH අගය $= 8.22$

$$pH + pOH = 14$$

$$pOH = 14 - 8.22 = 5.78 \quad (03)$$

$$pOH = -\lg[OH^-_{(aq)}]$$

$$\therefore [OH(aq)] = 1.66 \times 10^{-6} \text{ mol dm}^{-3} \quad (03)$$

$$\text{සමකතා ලක්‍ෂ්‍යයේ } [A^-_{(aq)}] = \frac{3 \times 10^{-3}}{50} \times 10^3$$

$$= 0.06 \text{ mol dm}^{-3} \quad (02)$$

$$K_b = \frac{x^2}{0.06 - x} = \frac{[OH^-]^2}{0.06} \quad (0.06 - x \approx 0.06)$$

$$K_b = \frac{(1.66 \times 10^{-6})^2}{0.06} = 4.59 \times 10^{-11} \quad (03)$$

$$K_a \times K_b = K_w$$

$$K_a = \frac{1 \times 10^{-14}}{4.59 \times 10^{-11}}$$

$$= 2.18 \times 10^{-4} \quad (03)$$

$$(iv) pH = pK_a + \lg \frac{[A^-]}{[HA]}$$

නමුත් $[A^-] = [HA]$ වන බැවින් (05)

$$pH = -\lg K_a$$

$$-\lg 2.18 \times 10^{-4} = 3.96 \quad (06)$$

(v) pH අගය වෙනස් නොවේ. (05)

ස්වාරක්ෂක ද්‍රාවණයක් බැවින් (05)

$$(vi) pH = -\lg 2.18 \times 10^{-4} + \lg \frac{2 \times 10^{-3}}{1 \times 10^{-3}} \quad (05)$$

$$= 3.96 \quad (05)$$

(c කොටසට ලකුණු 70)

$$07.(a) (i) \Delta H^\circ_{\text{ප්‍රතිඵල}} = \Delta H^\circ_{\text{ප්‍රතික්‍රියා}} - \Delta H^\circ_{\text{ප්‍රතිඵල}} \quad (03)$$

$$= [-1.7 + (-167)] - (-359) \text{ kJ mol}^{-1} \quad (03)$$

$$= -168.7 + 359$$

$$= 190.3 \text{ kJ mol}^{-1} \quad (02)$$

$$\Delta S^\circ_{\text{ප්‍රතික්‍රියා}} = \Delta S^\circ_{\text{ප්‍රතික්‍රියා}} - \Delta S^\circ_{\text{ප්‍රතිඵල}} \quad (03)$$

$$= [(10.5 + 57) - 136] \text{ J mol}^{-1} \text{ K}^{-1} \quad (03)$$

$$= -68.5 \text{ J K}^{-1} \text{ mol}^{-1} \quad (02)$$

$$\Delta G^\circ = \Delta H^\circ - T \Delta S^\circ \quad (03)$$

$$= 190.3 \times 10^3 \text{ J mol}^{-1} - [298 \text{ K} \times (-68.5) \text{ J K}^{-1} \text{ mol}^{-1}] \quad (03)$$

$$= 210.7 \text{ kJ mol}^{-1} \quad (02)$$

ΔG අගය + අගයක් බැවින් ප්‍රතික්‍රියාව ස්වයංසිද්ධව සිදු නොවේ. (03)

(ii) $T^\circ \text{C}$ දී $\Delta G^\circ = 0$ වේ. (04)

$$\Delta H^\circ = T \Delta S^\circ \quad (04)$$

$$190.3 \times 10^3 \text{ J mol}^{-1} = T \times (-68.5) \text{ J K}^{-1} \text{ mol}^{-1} \quad (02)$$

$$T = -2778.1 \text{ K}$$

(iii) උෂ්ණත්වය සමග ΔS° හා ΔH අගයන් වෙනස් නොවූ බව (03)

(a කොටසට ලකුණු 40)

$$(b) (i) \text{ මුළු පීඩනය } P = P_A^0 X_A + P_B^0 X_B \quad (04)$$

$$P_A = P Y_A \quad (04)$$

$$P_A = P_A^0 X_A \quad (04)$$

$$P_B = P_B^0 X_B$$

$$P_A^0 X_A = (P_A^0 X_A + P_B^0 X_B) Y_A \quad (04)$$

$$Y = \frac{P_A^0 X_A}{P_A^0 X_A + P_B^0 X_B} \quad (03)$$

$$(ii) I. Y_{\text{බෙන්සීන්}} = \frac{5 \times 10^4 \text{ Pa} \times \frac{2}{5}}{(5 \times 10^4 \times \frac{2}{5}) + (2 \times 10^4 \times \frac{3}{5})} \quad (04)$$

$$= \frac{10}{16} = \frac{5}{8} \quad (04)$$

$$Y_{\text{ටොලුවීන්}} = 1 - \frac{5}{8}$$

$$= \frac{3}{8} \quad (04)$$

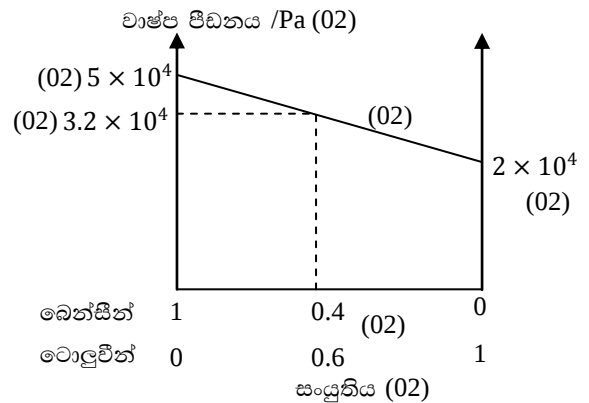
II. මුළු පීඩනය

$$= (5 \times 10^4 \times \frac{2}{5}) + (2 \times 10^4 \times \frac{3}{5}) \quad (02)$$

$$= 2 \times 10^4 + \frac{6 \times 10^4}{5}$$

$$= 3.2 \times 10^4 \text{ Pa} \quad (03)$$

III.

(b කොටසට ලකුණු 50)

(c) (i) Zn^{3+} (03)

Cu^{2+} (03)

Fe^{3+} (03)

Co^{2+} (03)

(ii) P_1 - $\text{CO}(\text{OH})_2$, $\text{Fe}(\text{OH})_2$, $\text{Cu}(\text{OH})_2$ (03 x 3 = 09)

P_2 - $\text{Zn}(\text{OH})_2$ (03)

P_3 - $\text{Fe}(\text{OH})_3$ (03)

P_4 - CuS (03)

(iii) $\text{Fe}(\text{SCN})_3$ (07)

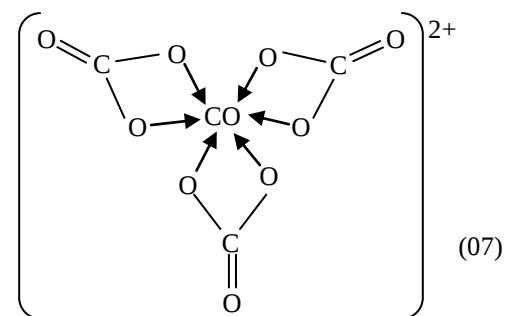
(iv) S_1 - $[\text{Cu}(\text{NH}_3)_6]^{2+}$ (04)

hexaamminecopper(II) ion (04)

S_2 - $[\text{CoCl}_4]^{2-}$ (04)

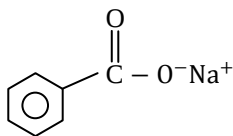
tetrachloridocobaltate(II) ion (04)

(v)

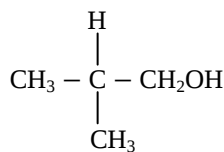

(c කොටසට ලකුණු 60)

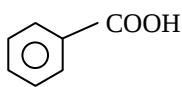
08.(a) A -

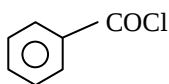
B -

C -

D -

E - $\text{CH}_3\text{CH}(\text{CH}_3)\text{COOH}$

F - $\text{CH}_3\text{CH}(\text{CH}_3)\text{C}(=\text{O})\text{NH}_2$

G - $\text{CH}_3\text{CH}(\text{CH}_3)\text{CH}_2\text{NH}_2$ (03)

(06 x 6 = 36)

S₁ - $\text{NaOH}_{(\text{aq})}$

S₂ - H_2SO_4

S₃ - PCl_5

S₄ - $\text{H}^+ / \text{KMnO}_4$

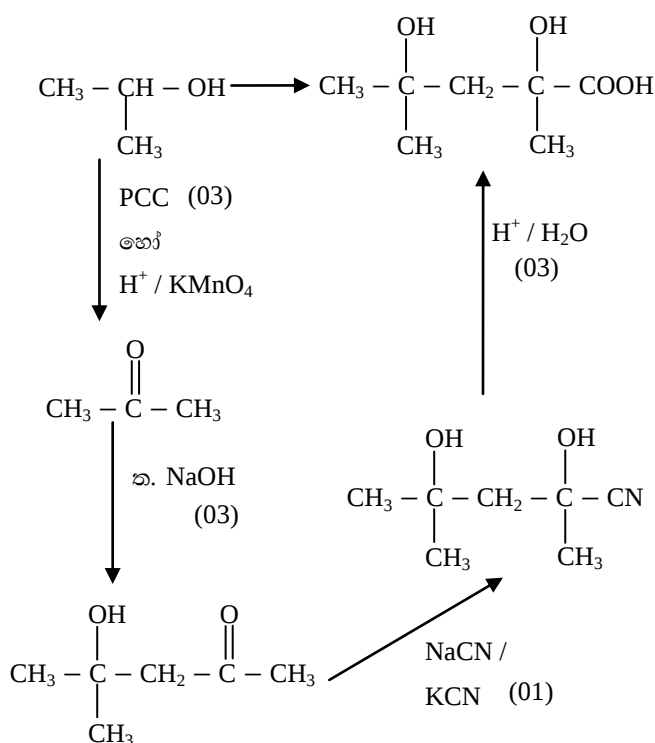
S₅ - NH_3

S₆ - LiAlH_4 / විශලි ඊතර්

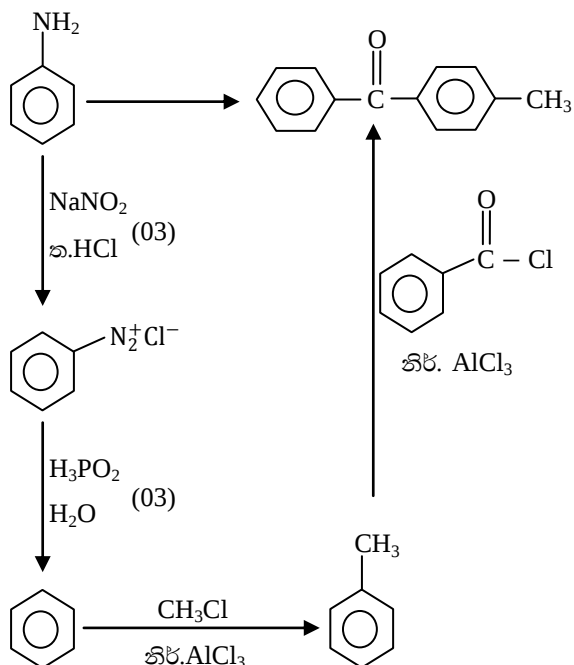
(06 x 6 = 36)

(a කොටසට ලකුණු 75)

(b) (i)

(ii)

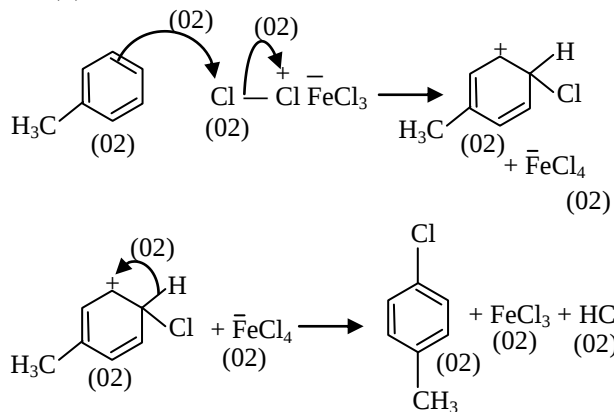

ප්‍රතිකාරක වලට = 03 x 8 = 24
එල වලට = 01 x 6 = 06
= 30

(b කොටසට ලකුණු 30)

(c) (i) $\text{Cl}_2 / \text{FeCl}_3$ (08)

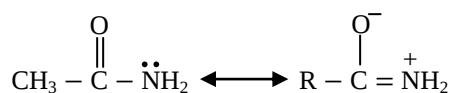
(ii) $\text{Cl}_2 + \text{FeCl}_3 \longrightarrow \text{Cl} - \overset{+}{\text{Cl}} \overset{-}{\text{Fe}} \text{Cl}_3$

(c කොටසට ලකුණු 30)

(d) වඩා භාෂ්මික වන්නේ $\rightarrow$ එහිදී ඇමීන ($\text{CH}_3\text{CH}_2\text{NH}_2$)

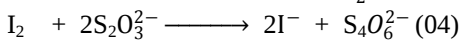
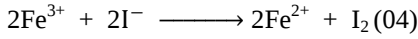
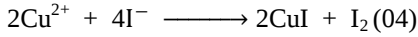
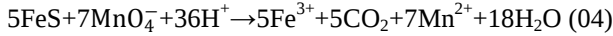
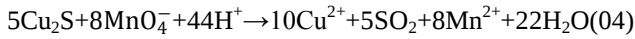
එකතමයිඩ් (CH_3CONH_2) හි N මත ඇති එකසර ඉලෙක්ට්‍රෝන යුගල කාබොනයිල් කාණ්ඩය සමඟ විස්ථානගත වේ.

$\therefore$ එහිදී ඇමීන වල N මත ඇති එකසර ඉලෙක්ට්‍රෝන යුගල තරම් ප්‍රෝටෝනයක් (H^+) ග්‍රහණය කිරීම පහසු නොවේ.

(d කොටසට ලකුණු 15)

09.(a) (i)

$$n_{\text{MnO}_4^-} = 1 \times 44 \times 10^{-3} \text{mol} \quad (04)$$

$$= 0.044 \text{mol}$$

$$\frac{8x}{4} + \frac{7y}{5} = 0.044 \text{mol} \quad (04)$$

$$8x + 7y = 0.22 \quad (2)$$

$$n_{\text{S}_2\text{O}_3^{2-}} = 1 \times 40 \times 10^{-3} \text{mol} \quad (04)$$

$$= 0.04 \text{mol}$$

$$n_{\text{I}_2} = \frac{0.04 \text{mol}}{2} \quad (04) = 0.02 \text{mol}$$

$$x + \frac{y}{2} = 0.02 \quad (04)$$

$$2x + y = 0.04 \quad (1)$$

$$(1) - (2) \times 4$$

$$x = 0.01 \text{mol}$$

$$y = 0.02 \text{mol}$$

$$n_{\text{Cu}_2\text{S}} = 0.01 \text{mol} \quad (04)$$

$$n_{\text{Cu}_2\text{S}} = 0.01 \times 160 \quad (04)$$

$$= 1.6 \text{g}$$

$$\text{Cu}_2\text{S}\% = \frac{1.6}{4} \times 100 \quad (04)$$

$$= 40\% \quad (04)$$

$$n_{\text{FeS}} = 0.02 \text{mol} \quad (04)$$

$$n_{\text{FeS}} = 0.02 \times 88 \quad (04)$$

$$= 1.76 \text{g}$$

$$\text{FeS}\% = \frac{1.76}{4} \times 100 \quad (04)$$

$$= 44\% \quad (04)$$

(iii) KMnO_4 (04) පිෂ්ඨය (04)

(a කොටසට ලකුණු 80)

(b) (i) MnCl_2 (10)

(ii) $\text{Mn}^{2+} - 1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 5s^2$ (06)

(iii) B - $[\text{Mn}(\text{H}_2\text{O})_6]\text{Cl}_2$ (06)

C - AgCl (06)

D - $\text{Mn}(\text{OH})_2$ (06)

E - MnS (06)

(iv) MnO_2 (06)

අඳුරු දුඹුරු (06)

(v) $2\text{Mn}(\text{OH})_2 + \text{O}_2 \longrightarrow 2\text{MnO}_2 + 2\text{H}_2\text{O}$ (06)

(vi) DO (06)

වින්කර් ක්‍රමය (06)

(b කොටසට ලකුණු 70)

10.(a) (i) S_1 - මුහුදු ජලය S_2 - නැප්තා

S_3 - වාතය S_4 - හුණුගල් (02 x 4 = 08)

(ii) A - බ්‍රෝමීන් ද්‍රාවණය

B - බ්‍රෝමීන් ද්‍රාවණය (03 x 2 = 06)

(iii) M_1 - පටල කෝෂ ක්‍රමය

M_2 - හේබර් ක්‍රමය

M_3 - සොල්වේ ක්‍රමය

M_4 - විලීන ක්ලෝරයිඩය විද්‍යුත් විච්ඡේදනය

(03 x 4 = 12)

(iv) G_1 - Cl_2 G_2 - H_2

G_3 - N_2 G_4 - NH_3

G_5 - CO_2 (03 x 5 = 15)

(v) P_1 - $\text{NaOH}_{(\text{aq})}$ P_5 - $\text{Mg}(\text{OH})_2$

P_2 - $\text{NaHCO}_{3(\text{s})}$ P_6 - $\text{MgCl}_{2(\text{aq})}$

P_3 - $\text{Na}_2\text{CO}_{3(\text{s})}$ P_7 - $\text{MgCl}_{2(\text{l})}$

P_4 - $\text{CaO}_{(\text{s})}$ P_8 - $\text{Mg}_{(\text{l})}$

(03 x 8 = 24)

(vi) 250 - 300 atm

450 - 500°C

Fe - උත්ප්‍රේරක

K_2O , Al_2O_3 (05)

(a කොටසට ලකුණු 70)

(b) (i) බියුටේන්

ප්‍රොපේන් (05 x 2 = 10)

(ii) එතිල් මර්කැප්ටේන් (Ethylmercaptan) (10)

(iii) • ප්‍රකාශ රසායනික ධූමිකාව

• ගෝලීය උණුසුම (05 x 2 = 10)

- (iv) • ධූමාශිත අයිස් තට්ටු, ග්ලැසියර දියවීම සහ ඉහළ යන උෂ්ණත්වය නිසා සාගර ජල ප්‍රසාරණය වීම හේතුවෙන් වෙරළාශ්‍රිත පහත් බිම් යටවීම හා ඒ ආශ්‍රිත පාරිසරික හා සමාජීය ගැටලු
- වසංගත රෝග බහුලවීම හා සීඝ්‍රයෙන් පැතිරීම.
 - වසරක් තුළ අධික උෂ්ණත්වය සහිත දින ගණන ඉහළ යෑම, ශීත දින ගණන අඩු වීම හා ප්‍රබල තාප තරංග වැඩි වශයෙන් හා දීර්ඝව ඇතිවීම.
 - සුළි සුළං, ටොනාඩෝ වැනි තත්ත්ව නිතර නිතර ඇතිවීම හා ඒවා ඉතා ප්‍රබලව ඇතිවීම.
 - ආක්‍රමණකාරී ශාක සහ සතුන් පෙර නොසිටි ප්‍රදේශ කරා සංක්‍රමණය වීම.
 - ලෝකයේ සමහර ප්‍රදේශ අධික ලෙස වියළී යෑම.
 - දිගුකාලීන නියං තත්ත්ව හා කෙටි කාලයක් තුළ අධික වර්ෂා ඇතිවීමෙන් කෘෂික ගං වතුර නිතර ඇතිවීම.

(මින් ඕනෑම පිළිතුරු දෙකක්) (05 x 2 = 10)

(b කොටසට ලකුණු 40)

(c) (i) As, Cd, Pb, Hg

(මින් ඕනෑම 3ක්) (03 x 3 = 09)

(ii) ppm, ppb (03 x 2 = 06)

(iii) නැත. (05)

සන්නායකතාවයෙන් මැනිය හැක්කේ ජලයේ ද්‍රාව්‍ය සංයෝග මගින් ලැබෙන අයන වල සංයුතියයි. බැර ලෝහ ජලයේ දිය නොවන බැවින් සන්නායකතාවයෙන් ලෝහ සංයුතිය මැනිය නොහැක. (05)

(iv) සල්ෆයිඩ් (S^{2-}) හා හයිඩ්‍රොක්සයිඩ් (OH^-) අයන සමග අද්‍රාව්‍ය අවක්ෂේප සාදන කැටායන නිපදවන ලෝහ බැර ලෝහ වේ. (05)

- (v) • මනස සෙමින් වැඩීම. • මොළයට හානි වීම.
- වතුගඩු ආබාධ
 - පිළිකා ඇතිවීම

(මින් ඕනෑම දෙකක්) (05 x 2 = 10)

(c කොටසට ලකුණු 40)